

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАЎ БССР.

7-ы год выдання.

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА

№ 1 (1596) Пятніца, 1-га студзеня 1926 г.

ВЯЛІКАЯ АРМІЯ КАМУНІСТАЎ — НЕПАДЗЕЛЬНА.

Цяпер ужо відачна, што на будзе бадай што півдзюга пытаньня, якое абмяркоўвалася б зьездам іначай, як на падставе барацьбы большасьці і апазіцыі. Гэта паказалі спрэчкі на дакладу ЦКК.

Апазіцыя высунула пераг абвінавачваньняў супроць ЦКК. Гэтыя абвінавачваньні грунтуюцца ў асноўным на хьвях падставах: 1) адоўжэньні «нейтральнага» лідыроўства ў ЦКК да пытаньня рознагалосься і пасля — да лінгваграфічна арганізацыі, 2) невыкапаньне ЦКК тае ролі ў барацьбе за адзінства партыі, якую мысьліў сабе Ленін у артыкуле аб рэарганізацыі Рабкрыну.

Такой пастаноўкай пытаньня апазіцыі ізноў павярнула спрэчкі на шлях абмеркаваньня метадаў унутрыпартыйнага кіраўніцтва і адкінула зусім усе вынікаючыя з дакладу і дзелавыя пытаньні з галіны аздараўленьня дзяржаўнага апарату.

Лёзунг «нейтральнасьці» кантрольных камісій, высунуты лінгваграфічна таварышамі, разумеюцца імі, як лёзунг неўмяшаньня ва ўнутрыпартыйныя спрэчкі або ўмяшаньня толькі для таго, каб абараніць правы меншасьці. Тагі спецыфічна «фракцыйны» пункт погляду на ролю кантрольных камісій проста вынікае з існасьці, са становішча меншасьці. Калі б ЦКК выступіла разам з апазіцыяй, гэта было б правільна і адпавядала б тым задачам, якія ставіцца перад ЦКК. Але калі ЦКК адрэгічна выступіла з большасьцю, г. э. правам са ўсёй партыяй, а не з апазіцыяй, дык гэта апазіцыя ўспрымаеца як аднабокая і нават як антыпартыйная чыннасьць ЦКК.

Наўрад ці трэба растлумачаць, чаму ЦКК ня можа не адхіліць такое ня меўшае прыкладу баспрыйчыннае тэорыі «нейтральнасьці» ЦКК існуе не для таго, каб патураць апазіцыяльным настроям (на мове новых апазіцыянараў гэта завецца «абаронай правоў меншасьці»), а для таго, каб ахоўваць адзінства партыі на аснове неадпартыйнага падзелу адзінае партыйнае палітыкі і адзінага лінгваграфічнага вучэньня на пазасобныя школы і школы, на пазасобныя аддзельныя мысьлі, якія нямінуча дэвілі-б да ўтварэньня групіровак і фракцыяў.

Ва ўсіх выступленьнях прадстаўнікоў лінгваграфічна дэлегацыі знаходзіцца свой адбітак поўная страта пачуцьця

адказнасьці перад партыяй, нейкая непераможная патрэба эмансцыпаваньня ад партыі і яе ўнутраных традыцыяў і законаў. У гэтых адносінах цяперашняя апазіцыя з надвычайнай паступовасьцю паўтарае ўсе памылкі ранейшых апазіцыяў. Розьніца толькі ў тым, што новая апазіцыя робіць памылкі больш і што ў яе чыннасьці больш заўзятасьці, траскатні і вапалу. А гэтыя зьявішчы, як вядома, якраз прапарцыянальныя росту і палітычных і тактычных памылак. Як вядома, усімі апазіцыямі ў перыяд барацьбы кіруе адзін агульны закон. Ён штурхае апазіцыянараў на толькі на дыскусійную сварку, але і далучае іх да цэлае сыстэмы, пераходзячы ад дыскусіі да дыскусіі настрою, якія раскідаюць часамі самыя асноўныя разумееньні аб унутрыпартыйных адносінах і штурхаюць апазіцыянараў на антыпартыйную чыннасьць.

Садаклад на справавачы ЦК — першы крок, які паставіў над пагрозай адзінства партыі, выклікаў перагінкі і такіх самых небяспечных крокаў і закончыўся тым, што лінгваграфічная дэлегацыя галасавала супроць рэзалюцыі ўхваленьня чыннасьці ЦК. Выступленьні апазіцыі на дакладу ЦКК працягваюць яе ранейшую лінію павядзеньня, аб'ектыўна сэнс якое накіроўваецца на зрыў аўтарытэту кіраўнічых устаноў партыі.

Але апазіцыя не прыняла пад увагу аднае асаблівасьці яе палітыкі. Гэта — палка, якая мацней б'е якраз тым канцом, які напераду да самае апазіцыі. Супроць палітыканства лінгваграфічна апазіцыянараў згуртавана дзейнічае ўвесь зьезд. А за зьездам ідзе ўся партыя. Апазіцыя выдэ палітыку якая ня можа ня прывесць яе да самаізаляцыі, калі-б ні крыламі апазіцыі, што большасьць ЦК вядзе партыю па шляху ізаляцыі лінгваграфічна арганізацыі, — ніхто так энергічна на справе не праводзіць гэтае палітыкі, як якраз сама лінгваграфічная дэлегацыя зьезду і ле кіраўнікі.

Зьезд амагавецца за большавіцкае адзінства РКП. Ён рашуча асудзіў тэю ўхілу, якія ёсьць у шэрагах партыі. І ня можа быць ніякае ілгэунасьці ў тым, што на аснове ачышчальнай ад уніфікацыі цвярддай лінгваграфічнай палітыкі ён вывядзе партыю на шлях сапраўднага гранітнага адзінства і згуртаванасьці вялікае арміі камуністаў.

Фінансавы крызіс у Францыі.

Урад патрабуе новых крэдытаў на вайну ў Марока.

ПАРЫЖ, 30-ХІІ. Пытаньне пра выдачу новых крэдытаў на ваенныя апэрацыі ў Марока выклікала ў палатэ дэпутатаў гарачыя спрэчкі. Правадыр камуністаў Кашэн выступіў ў прамову, у якой азначыў, што ваенныя апэрацыі ў Марока ўжо каштавалі Францыі мільярд франкаў, ня кажучы пра вялізарныя людзкія ахвяры. «Чым бы ня быў Канінг, які мае ўпаўнаважаньні ад Абд-Эль-Кэрэма, урад павінен распачаць з ім у перамовы, каб дамагчыся міру», — скончыў Кашэн.

У сваім алкае Брыян напамінуў пра існаваньне франка-гішпанскае згоды ў Марока і даў аразумець, што ўрад не пачне перамовы з Абд-Эль-Кэрэмам, бо ня лічыць яго прадстаўнікам рыфскае вобласці.

Выступаўшы потым правадыр сацыялістаў Рэнэ дэляві, што парламент зусім не даваў ураду ўпаўнаважаньня на згоду, з Гішпаніяю з мэтай ваеннага супрацоўніцтва. Трэба замірыцца з Абд-Эль-Кэрэмам, бо сацыялісты адмовіліся ўраду даць новыя крэдыты на мараканскую вайну.

Выступленьне рэфармісцкіх прафсаюзаў проці праектаў ўраду.

ПАРЫЖ, 30-ХІІ. Усеагульная канфэрэнцыя працы (рэфармісцкая) выступіла з маніфэстам накіонт урадавых фінансавых праектаў. У маніфэсце зазначана, што сваім перапачутым прарэчэньнем наступу прадпрыемцаў левы блёк бярэ на сябе цяжкую адказнасьць. Рабочыя дзя ўвядзеньня ні не якое зьмянішчэньне сваіх правоў. Новага павялічэньня падатковага цяжару можна ўхіліць, ажыццэўляючы такія мерапрыемствы: аднаведным абкладам буйнае маёмасьць павінна абкладацца суразмерна яе прыбыткам, дзейнасьць банкаў павінна быць пад кантролем, трэба ўсталяваць новыя маномолі на газу, цукер і іншыя рэчы спажываньня; патрэбна таксама зварэжа спыніць вайну ў Марока і Сірні.

Барацьба за Масул.

Ходзяць чуткі аб кампрамісе між Англіяй і Турцыяй.

ЛЭНДАН, 30-ХІІ. У зьвяззе з чуткамі ў Лэндане аб англя-турэцкім кампрамісе накіонт масульскага пытаньня, учора на лэнданскай біржы прымятаўся значны рост цры на турэцкіх каштоўных паперы.

Рабочы рух.

Ангельская незалежная рабочая партыя хоча пагадзіць 2-гі Інтэрнацыянал з Камінтэрнам.

ЛЭНДАН, 29-ХІІ. У апошнія дні ходзяць чуткі, што выканком ангельскае незалежнае партыі паставіў выступіць з прапановаю пасрэдніцтва між Камінтэрнам і Другім Інтэрнацыяналам, каб ажыццэвіць адзіны фронт. У зьвяззе з гэтымі чуткамі, карэспандэнт Тасэ зьвярнуўся з запытаньнем да лідэраў незалежнае рабочае партыі, якія падцьвердзілі, што нацыянальна-адміністрацыйны савет незалежнае рабочае партыі аднагодна ўхваліў на бліжэйшым пасяджэньні выканкому Другога Інтэрнацыяналу зрабіць прашову, каб ён прапанаваў выканкому Камінтэрну дзейнічаць суполна.

Кангрэс рабочых дэлегацыяў з калёніяў.

БЭРЛІН, 30-ХІІ. У канцы лютага Міжрабком склікае ў Брусэлі кангрэс рабочых дэлегацыяў усіх калёніальных народаў з мэтай пратэсту проці калёніальнае палітыкі капіталістычных дзяржаў.

У Нямецчыне 3 мільёны беспрацоўных.

БЭРЛІН, 30-ХІІ. Намедкі эканамічны крызіс набывае вялізарны абхваты. Згодна падагуленьня «Форвэртс» лів беспрацоўных, ня ўключаючы асоб, якія працуюць няпоўныя дзень, перавысіў ужо 8 мільёнаў.

Міжнароднае становішча СССР

Чакаюць блізкага спатканьня Вандэрвэльдэ з т. Ракоўскім.

ПАРЫЖ, 30-ХІІ. Згодна вестам брусельскага карэспандэнта «Тан», польскі міністр замежных спраў Вандэрвэльдэ выкарыстае свой вызіт ў Парыжы ў пачатку студзеня дзеля перамовы з Ракоўскім накіонт упарадкаваньня савецка-польскіх дачыньняў.

«Тан» аб выніках падарожжа Чычэрына ў Эўропу.

ПАРЫЖ, 30-ХІІ. Робачыя аглядыспрабаў умацаваць спакой, «Тан» да добрых аднакаў прылічвае перамовы Чычэрына ў Варшаве і Парыжы. Перамовы гэтыя, згодна думкі газэты, дазваляюць верыць, што СССР сапраўды схіляецца ў бок палітыкі збліжэньня з заходнімі дзяржавамі.

Швэйцарыя ўсё яшчэ адхіляе сваю правіннасьць у забойстве т. Вароўскага.

БЭРЛІН, 30-ХІІ. Швэйцарскія газэты паведамляюць, што на пытаньне савету Лігі Нацыяў аб наданьні савецкаму ўраду магчымасьці браць удзел у камісіі накіонт разброеньня, якая склікаецца на швэйцарскай тэрыторыі, швэйцарскі саюзны савет адказаў, у тым сэнсе, што пытаньне пра дачыньні між Швэйцарыяй і СССР ня мае ніякае сувязі з канфэрэнцыямі, што склікаюцца Лігаю Нацыяў, з прычыны таго, што ўсё ўдзельнікі канфэрэнцыі карыстаюцца правамі экстэрытарыяльнасьці.

У адказе швэйцарскага ўраду будзе далей зазначана, што Вароўскі ня быў зарэгістраваны ні ў Лэзане, ні ў Бэрне ў якасьці асобы, якая прыехалі ў Швэйцарыю з афіцыйным ці афіцыйна даручэньнем, а з прычыны гэтага ён ня мог карыстацца ніякай спэцыяльнаю паліцэйскаю аховай, якое ён і не патрабаваў. Як і раней, швэйцарскі ўрад адхіляе патрабаваньне СССР, каб Швэйцарыя напроіла прабачыць за апраўданьне забойцы Вароўскага і даля пэнсію дацце забойца.

Чэха-Славакія ўжо вырашыла прызнаць СССР.

ПРАГА, 30-ХІІ. У адказ на артыкул нацыянал-дэмакратычнае газэты, згодна слоў якое чэха-славацкія прамыслоўцы могуць на сваю рынку гандляваць з Савецкім Саюзам СР, з якім Чэха-Славакія ўтварыла гандлёвы ўгавор, а з прычыны гэтага ня трэба сыяпацца з юрыдычным прызнаваньнем савецкага ўраду, — орган Бэнеша «Чэкае Слова» піша: «Юрыдычнае прызнаваньне савецкага ўраду справа дачуно вырашэньня, не зьвязанае з тым, што накіонт гэтага пытаньня даводзіцца яшчэ вэспі пераможны ўнутры ўрадавае кааліцыі».

Далей газэты непакоіцца пра тэму, якая не зачэпіла чэха-славацкага друку і згодна якое Паўднёвая-Славагія пвэрда рашыла прызнаць СССР. Газэты адзначае, што пытаньне вэска прызнаваньня абавяралася ў ініцыячленамі Малае Ангаты і што гэтыя ба лічыць вырашаным у станочным сэнсе.

Бэнеш зьмяніў фронт.

ПРАГА. «Рудэ Права» лічыць, што надрукаваны ў «Чэскім Слове» артыкул пра дачыньні СССР з Чэха-Славакія сьведчыць аб павароце палітыкі Бэнеша. Бэнеш — гаворыць газэты, — пераказнаўся, што яму ня так лёгка прытрымлівацца ангельскага напрамку ў палітыцы, а дзеля гэтага ён ізноў мяняе фронт.

«Таймс» зьвязвае спатканьне з утварэньнем угавору між СССР і Турцыяй.

ЛЭНДАН, 30-ХІІ. «Таймс» бачым сувязь спатканьня Мусаліні і Чымбэрлена ў Рапало з надыходзячымі перамовамі аб італьянскіх даўгах Англіі. Газэты павяе спатканьне вялікаю вагу ў зьвязку з савецка-турэцкім угаворам, які водхуг яе слоў, разглядаецца ў Рыме, як жаданьне з боку савецкага ўраду спыніць чуткі накіонт магчымасьці італьянскае-савецкае згоды, накіраванае проці Турцыі.

У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ.

АРЫШТЫ У ГОРАДНІ.

21-га сьнежня г.г. палітычная паліцыя арыштавала ў Горадні на чыгуначнай станцыі двух чалавек, пры якіх былі знайдзены камуністычныя літаратуры.

АРЫШТЫ У ВІЛЬНІ.

У Вільні арыштаваны палітычнай паліцыяй дзьве студэнткі Варшаўскага ўнівэрсытэту З. Кавенская і Б. Рагавая, абвінавачаныя ў камуністычнай дзейнасьці. Адначасна паліцыя арыштавала наўпа — Камуістэра, у якое гэтыя студэнткі застанавіліся.

Кавенская і Рагавая некалькі дзён назад былі звольнены з Варшаўскае турмы, дзе яны сядзелі на падазрэньні ў камуністычнай агітацыі.

НАПАД НА ДУКШТЫ.

Уначы з 25-га на 26-е сьнежня г. г. атрад літоўскіх партызанаў у некалькі сотняў напаў на мястэчка Дукшты Віленска-Троцкага павету. Спаткаўшыся з значным вайсковым атрадам корпусу аховы пагранічча, партызаны пачалі страляніну і ранаідай схаваліся за літоўскай граніцай. У часе страляніны паранены некалькі чалавек з абодвух атрадаў.

ЗРУЙНАВАНЬНЕ МАЕНТКУ.

Партызанскі атрад напад 25-га сьнежня на маёнтак «Зеляне» Баранавіцкага павету, наваградскага ваяводства, які належыць буйнаму абшарніку Тадушу Корчыцу.

Усе будынкі маёнтку спалены. Палітычна-паліцыя арыштавала некалькі сялян, паміж іншым братаў Яна і Язэпа Шычко, запалодзраных у нападзе.

СПРАВА 19.

У Віленскім акруговым судзе пачаўся 28-гз сьнежня разгляд справы 19-ці чалавек, абвінавачаных у камуністычнай дзейнасьці. Прысуд будзе вынесены ў чацьвер 31-га сьнежня.

Камуністычныя адозвы.

Уночы з 26 на 27 сьнежня разкідана ў Дунілавіцым наведзе шмат камуністычных адозваў, падпісаных пэнтральным саюзам камуністычнай моладзі Зах. Беларусі.

Чырвоныя сьцягі.

На станцыі ў Слоніме вывешаны былі 27 сьнежня некалькі чырвоных сьцягаў з надпісамі: «Прэч з белым урадам яснавільможнае Польшчы», «Няхай жыць дзятатура пралетарыяту» і іншыя.

Каіфікацыя беларускага друку.

Адміністрацыйная ўлада каіфікавала ў Вільні № 11 газэты «Беларуская Ніва».

Віленскі акруговы суд на сваім пасяджэньні ад 29 сьнежня гэтую каіфікацыю зацьвердзіў.

Чыгуначная катастрофа.

Калі станцыя Навадра (Віленшчына) адарылася 24-га сьнежня чыгуначная катастрофа, у часе якой повед паскоўчў на рабочы вагон дзеля ачысткі сьнегу. Трое рабочых забіты, 4 цяжка паранены.

Вакол падзей у Кітаі.

Го-Сун-Лін забіты ў японскім консульстве.

ХВАЛЯ ПРАТЭСТАЎ ПРОЦІ ІНТЭРВЭНЦЫІ ЯПОНІІ Ў КІТАІ.

ЧЖАН-ЦЗО-ЛІН ІМКНЕЦА ЗАУЛАДАЦЬ СВАЕІ РАНЕЙШАІ ТЭРЫТОРЫЯІ.

Забіты генэрал Сю-Сі-Чэн.

ПЕКІН. Генэрал Сю-Сі-Чэн, вядомы пад пазваю «Маленькага Сю», які надыёчы вярнуўся з падарожжа загравіцу і пабыў таксама ў Маскве, забіты кочу ў посьвядзе між Пекінам і Цян-Цыюанам. Забойца — генэрал Дэі-Шэн-Бу, бацьку якога 7 гадоў таму назэд забіў «Маленькі Сю».

Чжан-Цзо-Лін хоча заўладаць сваёю ранейшаю тэрыторыяю.

ПЕКІН, 30-ХІІ. Пра сучаснае становішча ў раёне Мукдэну паведамляюць наступнае: у часе перамогі над Го-Сун-Лінам некалькі тысяч чалавек прарваліся ў бок Шанхай-Гуана і аб'ядналіся з атрадам на чале з генэралам Вэй-І-Шанам, які хоча далучыцца да першае народнае арміі.

Чжан-Цзо-Лін пасювае сваё войска на Шанхай-Гуан і Джэчолу з намерам вярнуць сабе ранейшыя павіці.

Го-Сун-Лін забіты ў японскім консульстве.

ПЕКІН, 30-ХІІ. Газэты «Чын-Бао» аталасіла паведамленьне, згодна якога Го-Сун-Лін быў забіты ў японскім консульстве ў Сіг-Мін-Ціне, куды яго варапілі дзеля перамоваў.

Рух пратэстаў проці ўмешваньня Японіі ў справы Кітаю.

ПЕКІН, 30-ХІІ. Рух пратэсту проці японскае інтэрвэнцыі ў Манчжуріі распаўсюджаецца на ўсім Кітаі. Дэманстрацыі наладжваюцца ў Пекіне і ў іншых гарадох. Камандуючы 5-ю брыгадаю войска Го-Сун-Ліна Вэй-І-Шан, як перадаюць, пакляўся помсьціцца за забойства Го-Сун-Ліна. Вэй-І-Шан ужо сабраў у раёне Шанхай-Гуана 40.000 войска і рыхтуецца вэсці далей барацьбу проці Чжан-Цзо-Ліна. Як паведамляюць, Вэй-І-Шан зьвярнуўся за дапамогаю да Фын-Юй-Сяна.

14-ты з'езд Расейскай Камуністычнай партыі.

Пасяджэнне 29 снежня.

Задачы прафсаюзаў.

Даклад т. Томскага.

Асноўная задача прафсаюзаў з'яўляецца барацьба за абарону інтарэсаў рабочых.

Але ці можам мы сказаць, што гэтая задача поўнасьцю і сапраўды праводзіцца ў жыццё? На жаль, гэтага няма. Аб гэтым сведчаць тыя сумныя з'явішчы, якія мелі месца ў саблетнім годзе, калі рабочыя на некаторых прадпрыемствах з прычыны няправільнага палітычнага кіравання і прадатаўніцкай прафсаюзаў прымушаны былі ўжываць гвалт.

Мы зараз маем значнае павялічэнне ліку членаў нашых прафсаюзаў за кошт вёскі. У гэтым прытоку новых членаў у вёскі ёсць тое новае, якое патрабуе асаблівае ўвагі з боку партыі і прафсаюзаў у справе правядзення правільнага напрамку.

Датыкаючыся хворых з'явішчаў у прафсаюзах (растраты, слабая справа-ўласнасць і г. д.), т. Томскі кажа, што гэтыя з'явішчы вынікаюць з прычыны нізкага культурнага мас, неразумнага адказнасці перад масамі з боку некаторых рабочых, выпайваючых кіруючую ролю. Трэба ўстанавіць парадок даўняе справядлівасці — перад выбаршчымі масамі і перад вышэйшымі органамі, трэба павесіць ра-

справае змаганне проці няўважлівых адносін да савяных грошай і ўстанавіць няшчадныя кары за растраты.

У галіне складання калектывных уагвораў, мы наглядзем вялікія непаратнасці. Калектывны ўгавор павінен быць тае пабудаваны, каб ён мог выцягнуць абыдвымі бакамі.

У канцы т. Томскі спыніўся на міжнароднай працы УЦПС. Лёўніг адзіноства міжнароднага прафсаюзнага руху сустрачае самыя жывы і гарачы водгук сярод рабочых усяго свету. Але старая прафсаюзная бюракратыя яшчэ вельмі моцна трымае лейцы кіравання ў сваіх руках. Аднак арганізацыя англа-савецкага камітэта адзіноства адправае вялізную гістарычную ролю. Высунутыя намі лёўнігі — змаганне проці вайны, проці паступу капітала, адзіноства прафсаюзнага руху — прыцягваюць да нас міліёны рабочых. Мы спадзяёмся хутка дасягнуць адзіноства з прафсаюзамі другіх краёў. Наша бліжэйшая задача — ўстанавіць такую-ж сувязь з прафсаюзамі Усходу і ў першую чаргу з прафсаюзамі Японіі.

Канчаючы свой даклад, т. Томскі кажа:

„Пры падтрыманні ўсяе партыі мы прывядзем усю нашу працу да пажаданага канца“. (Гучныя воплескі).

Пасяджэнне 30-га снежня.

Даклад мандатнае камісіі.

На ранішнім пасяджэнні 30-ХІІ партз'езд заслухаў прывітанні ад многіх дэлегацый. Дэлегацыям адказваў ад імя з'езду Бубноў.

Потым з'езд заслухаў даклад мандатнае камісіі. Дэлегатаў з рашаючым

голосам 665 чал., з дарэчым — 641. З рашаючымі галасамі: рабочых 54,6 пр., сялян 5,7, служачых і іншых 30,9; жанчын 2,4 проц. Доклад мандатнае камісіі зацвярджаецца без спрэчак.

Праца камсамолу.

(Даклад т. Бухарына).

Ад імя камсамолу, — кажа Бухарын — я павінен з'явіцца да партыі: трэба як болей увагі з боку партыі да камсамолу. У кастрычніку г. г. склад камсамолу дасягае — 1.633.000 чалавек.

Якія спецыфічныя асаблівасці сучаснага становішча? Асноўны факт — гаспадарчы рост нашай краіны. Побач з становачымі з'явішчамі росту мы маем і адмоўныя з'явішчы. Галоўныя з іх: надзвычайна вялікае аграрнае перанасяленне, значнае з'явішча якога мы часта неадзначаем; гарадское беспрацоўе; немагчымасць ахапіць адзіноцтва падрыхтоўка ў масе рабочых і сялян СССР і, урэшце, надзвычайна пажоўтае матэрыяльнае становішча тае часткі моладзі, якая паміж сабою мае доступ у ВУЗ'ы.

Вось гэтыя адмоўныя факты нашай сапраўднасці і прыводзяць да распушчэння некаторых частак моладзі. Мы маем сярод моладзі дзве плыні: адну здаровую — з тае часткі моладзі, якая занята ў вытворчасці, занята зучобай, і другую плынь — плынь распада, які ідзе з асяродка моладзі, неахайнага на падрыхтоўку і ў школах. Ёсць яшчэ надзвычайна значная прычына нездаровых настроў — гэта тая розніца, якая існуе ўвесь сярод самае рабочае класы. Гэта розніца між працуючымі і беспрацоўнымі, між больш і менш заробляючымі, адбіраецца на настроях дарослых рабочых, а таксама, разумеюцца, і на адпаведных кадрах моладзі.

Як адбіраецца ўсе гэтыя супрацьпастаўленыя эканомікі на нашай моладзі? З аднаго боку — у росце камсамолу, з другога боку — у цяжкасці складу апошняга, у зніжэнні дысцыпліны сярод камсамольцаў.

Такім парадкам, мы наладзілі двухбаковы працоў. У звязку з гаспадарчым ростам, мы маем рост ажыўлення ў ровных галінах савецкае грамадзянскасці: ажыўленне саветаў, ажыўленне прафсаюзаў, ажыўленне ўсіх іншых галін савецкага грамадства. Датычна камсамолу таксама трэба высунуць гэты лёўніг ажыўлення. У новых абставінах гаспадарчага росту, якія патрабуюць высювае

завар нашай рабочае моладзі? Равам з гаспадарчым ростам краіны павялічыліся яе патрабаванні. Моладзь хоча мець лепшы заробтак, лепшую прафтехнічную адукацыю, хоча мець сваё месца ў вытворчасці, удзельнічаць у кіраванні і г. д. Вось патрабаванні моладзі ў гарадзе. А на вёсцы савецкая моладзь імкнецца палепшыць сваю гаспадарку, атрымаць неабходныя веды для вывядзення гаспадаркі на рацыянальных пачатках, зрабіць руплівымі гаспадарамі і, наогул, падняць матэрыяльны ўзровень свайго існавання.

З пункту гледжання гэтых імкненняў нашае рабочае і савецкае моладзь і трэба падыходзіць да працы камсамолу. Тут неабходна зрабіць пераход з на ўважлівае агульных інтэрнацыянальных пытанняў камуністычнага руху з пытаннямі нашага гаспадарчага будаўніцтва, а гэтыя апошнія — з ростам патрабаванняў мас. У гэтым кірунку трэба змяніць змест працы камсамолу; у звязку з гэтай змянення трэба падумаць аб змене метадаў працы ў бок заагаворвання ўвагі на ўзмацненні ўнутрыкамсамольскае дэмакратыі.

Пераходжу да праблемы кіравання камсамолам. Трэба ўзмацніць рабочы склад камсамолу, ўзмацніць партыйнае кіраванне ў самым камсамоле. Партыя слаба кіруе камсамолам, камсамол слаба кіруе півнерскім рухам. Слабасць партыйнага кіравання пачынае за сабою некаторыя адрыў камсамолу ад партыі. Адгэтуль — два ўхілы, наглядзімае ў камсамоле: ухил у бок нейтральнасці камсамолу і другі ўхил — у бок раўнапраўнасці камсамолу і партыі. Абыдвы ўхілы карыстаюцца няправільным падыходам некаторых адказных таварышоў да камсамолу ў час унутрыпартыйных спрэчак.

Вось гэтаўзбуджаныя праблемы працы камсамолу. Завар ідзе барацьба між рабочае класам і нашаю новаю буржуазіяй за ўплыў на моладзь. Наша партыя павіна дзейна ўзмацаваць пралетарскае дыктатуры весці гэтую барацьбу за моладзь (гучныя воплескі).

бо інакш партыі будзе цяжка кіраваць камсамолам. Пра савецкія дэлегацыі сходы прамоўца кажа, што гэта ўхил ёсць не толькі ў ленынградцы, але і ў іншых. У дадзай арганізацыі, але і ў іншых. У канцы т. Тарасаў зазначае, што трэба павялічыць шчыльную сувязь працы камсамолу з працаю прафсаюзаў і ўзмацніць кіраўніцтва камсамольскім друкам.

Тав. Калдак: Каб узмацніць кіраўніцтва камсамолам, трэба апроч партарганізацый, прымацоўваць да арганізацый старых, ленынскі-загартаваных партыйцаў, якія забяспечвалі б правядзенне ў ёй партыйнага напрамку. У друку трэба не толькі праводзіць ідэалогічны напрамак партыі, але таксама рабіць уплыў на выдавецтвы, каб яны павялічылі кніжную прадукцыю па ўсіх пытаннях камсамольскага жыцця. Гутары аб разбуканні камсамолу за кошт сялян, якія маюць грунты, бо мы толькі пачалі прасочвацца ў вёску. Калі пралетарскі асяродак будзе добра загартаваны, дык на будзе ніякае небяспекі ад росту савецкае часткі ЛКСМ.

Беспрацоўе сярод моладзі — адна з самых хворых з'яў у камсамоле. Партыя павіна павесіць самае рашучае змаганне з беспрацоўем камсамольцаў.

Тав. Навумаў (Ленінград). Камсамол вырас у 2-х міліёнаў арганізацыю. Ён набывае вялізнае значэнне. Да яго нельга адносіцца абыяк. Тав. Бухарын правільна кажа, што трэба змяніць змест і метады працы сярод моладзі, але ён памыляецца, калі высювае школы фабзавучу і агульную і прафтехнічную асвету, як мету працы. Калі ўзяць гэтыя задачы, як мету, дык могуць утварыцца абставіны, калі камсамол павялічвае рэвалюцыйнасць. Гэта можа зацікавіць класавыя супярэчнасці, якія ёсць у нашай рэчаіснасці. Каваць пра дэмакратыю ў ЛКСМ на прыходзіцца, бо замест таго, каб накіроўваць іх на правільны шлях, іх пабавіць коўскае сяву.

Тав. Мальцаў кажа, што тав. Тарасаў баіцца з пытанні аб савецкай моладзі практычныя разнагалосці. Савецкая моладзь, па думцы Тарасава, баіцца ў ЛКСМ гарадскую арганізацыю, і Тарасаў і яго прыхільнікі ўтваралі савецкі саюз моладзі, а зараз, калі іх справа ня ўдалася, яны робяць прыгожую міну. Нам нельга дыягнаста ў хвабе савецкіх настроў, але трэба гэтыя кадры выхаванне на пралетарскі і вясцы іх за сабою.

Пра кіраўніцтва прамоўца кажа, што слабое кіраўніцтва партыі камсамолам тлумачыцца тым, што ў ЛКСМ мала партыйцаў. У ЛКСМ уваходзяць ня ўсе партыйцы, якія павіны, згодна статуту, быць у ім. Нават тыя партыйцы, які ўваходзяць у ЛКСМ, вельмі часта не выдуць ніякае камсамольскае працы. Партарганізацыя павіна зварнуць на гэта асаблівую ўвагу.

Тав. Пакулін крытыкуе прамоўца Навумава. Ён кажа, што непакой Навумава, што камсамол згубіць рэвалюцыйнасць, калі пойдзе па паказанаму т. Бухарыным шляху, — ня мае ніякага грунту. Калі ЛКСМ і ён моладзь будзе выходзіць у духу ленынізму і РКП і пад кіраўніцтвам партыі, дык ён ня згубіць сваёй рэвалюцыйнасці. Ленінградцы-ж так выходзіць камсамольцаў і так кіруюць імі, што могуць збыць моладзь з правільнага шляху і адхіліць ад камуністычнага напрамку.

Тав. Яраслаўскі спыняецца толькі на пытанні аб кіраўніцтве камсамолам. Ён спыняецца на некалькіх прыкладах, як ня трэба кіраваць камсамольскімі арганізацыямі. За працу камсамолу нясуць адказнасць нашы партарганізацыі. Яны павіны кіраваць камсамолам у духу пастаноў нашага з'езду. Я думаю, — канчае т. Яраслаўскі, — што 14-ты з'езд на вярне за ўзор кіраўніцтва ленынградскага губкому.

Заклучнае слова тав. Бухарына.

У пачатку свайго заключнага слова т. Бухарын дае адказ на запіскі, што падданы ў прэзідыум на яго імя, а потым пераходзіць да адказу Тарасава і Навумава (Ленінград). Галоўным сваім апанентам Бухарын лічыць Навумава і яму прысвечвае галоўным парадкам сваё заключнае слова. Навумаў кажа, што дакладчыкі нібы заб'юць адвой «добра» — аб рэвалюцыі. Бухарын напамінае што ён гаварыў — і ў тэзісах ЦК аб гэтым таксама зазначана, — што моладзь трэба падводзіць да праблем сусветнае рэвалюцыі праз пытанні, непасрэдна іх цікавячы, а не праз рэвалюцыйную траскацыю.

Праблемы сусветнае рэвалюцыі трэ-

Выбары ЦК РКП(б).

31 снежня на ранішнім пасяджэнні XIV З'езду РКП(б) абран новы склад ЦК РКП(б).

У ЦК вайшлі наступныя таварышы:

Андрэеў, Анціпаў, Ардзіна, Бадаеў, Бауман, Бубноў, Бухарын, Варашылаў, Дзяржынскі, Дагадаў, Еўдакімаў, Жукаў, Зіленскі, Зіноўеў, Кабакоў, Кагановіч, Калінін, Каменска, Кірынг, Кіргі, Кіраў, Калацілаў, Камароў, Касіор Ф., Крайсін, Хадаў, Крыжыжановіч, Кубак, Кулікаў, Лепс, Лобаў, Мануільскі, Бадэсееў, Мікаілін, Міхайлаў, Молатаў, Арджанідзе, Пітроўскі, Пятакоў, Радчанка, Ракоўскі, Рудзутак, Румянцаў І. П., Рухімовіч, Рыкаў, Сьмілга, Сьмірноў А. П., Сакольнікаў, Сталін, Сыяпановіч Скардаў, Сулімаў, Талакондаў, Томскі, Троцкі, Угланаў, Уханаў, Цюрупа, Чычэрын, Чубар, Хвар, Шварнік, Шмідт В.

Сьпіс кандыдатаў у сябры ЦК РКП(б), сяброў і кандыдатаў ЦКК, цэнтральнай рэвізыйнай камісіі будзе змешчаны ў наступным нумары.

ба ўважваць з інтарэсамі нашае сацыялістычнае прамысловасці, яе будаўніцтвам. Аднак гэта абнавачэнне з боку Навумава, які стаіць у радок ленынградскае апазіцыі, не выпадкова. Як відаць, яны лічаць, што адна справа — сусветная рэвалюцыя, другая справа — наша прамысловасць, якую некаторыя з ленынградцаў лічаць дэкадэнтска-капіталістычнае прамысловасць. Вось адкуль водзіць Навумава, і выходзіць, што Бухарын нібыта заб'юць аб рэвалюцыі. Між тым мы лічым, што будаўніцтва нашае прамысловасці і ёсць працоў сацыялістычнае рэвалюцыі.

Далейшы парадок пасяджэнняў з'езду.

Як былі скончаны спрэчкі, т. Рудзутак абвясціў наступны парадок далейшае працы з'езду: на вычэрнім пасяджэнні 30 снежня — заагаворнае слова т. Бухарына і заслуханне прывітан-

Наконт унутрыпартыйнае дэмакратыі Бухарын у адказ Навумава кажа прывідаць апошніх дзён паказаў, як разумеюць дэмакратыю некаторыя з ленынградцаў. Крычаць аб адзіностве тут-жа на гэтым адзіностве плююць Шлях, на які вы сталі, гэта шлях зруйнавання партыі. На гэты шлях мы ня пойдзем, зруйнавання партыі не дапусцім (гром воплескаў).

Рудзутак ставіць на галасаванне тэзісам Бухарына. Адагалосна тэзісы ўхваляюцца. Потым з'езд выбірае камісію ў складзе 40 дэлегатаў, якой тэзісам перадаюцца для выпрацоўкі рэзалюцыі.

Зіноўеўцы проці паводзін ленынградскае арганізацыі на з'ездзе.

Ліст слухачоў камун. ўніверсітэту імя Зіноўева да з'езду. У прэзідыум 14 з'езду РКП(б), у цэнтральны орган „Правду“ і ў „Ленінградскую Правду“.

Паводзіны ленынградскае арганізацыі на 14-м з'ездзе РКП вельмі жэскава паказалі, што яна паставіла свой напярмак супроць напрамку большасці з'езду, а гэта прыводзіць да парушэння адзіноства партыі, бо выступленне з садакалам, скіраваным супроць ЦК і большасці з'езду, пад прыкрыццём імя аднае з самых старых большавіцкіх арганізацый, ёсць простае перакручванне арганізацыйных прынцыпаў ленынізму.

Мы лічым патрэбным заявіць наступнае:

1) уся зробленая падрыхтоўчая праца да 14-га з'езду, правядзенне раённых, а таксама 22-е ленынградскае губерскае партыйнае канферэнцыі, правядзенне справядлівых дакладаў аб пастановах 22-е ленынградскае губпартканферэнцыі адбывалася пад аўганам палітычнага падтрымання ЦК партыі, а гэта не дае ленынградскай арганізацыі ніякіх уплывавальных выступаць на з'ездзе з садакалам, які быў супроцьпастаўлены большасці ЦК і партыі, і прыкравіць гэтакі выступленне агульнымі поглядамі ўсяе ленынградскае арганізацыі;

2) між іншым, сход калектыву камуністычнага ўніверсітэту імя т. Зіноўева, дзе была зроблена справядліва аб працы 22-е ленынградскае губпартканферэнцыі, праводзіўся вельмі аднабакова. Справядлівы даклад быў зроблены вельмі палемічна — тэндэнцыйна. Ён аднабакова падкрэслены толькі адзін ухил у партыі. Ухваленая на сходзе рэзалюцыя ня выказвала поглядаў усяго студэнцтва, бо значная частка студэнтаў ня была ў часе галаса-

вання, а з прысутных больш 100 чал. выказалася за другую рэзалюцыю; 3) орган Ленінградскага губкому „Ленінградская Правда“, прыкрываючыся дэзугам падтрымання ЦК, на справе ўвесь час вёў фракцыйную палітыку і востра насадаў на асноўны большавіцкі асяродак ЦК партыі. Больш таго, ужо як з'езд ухваліў рэзалюцыю на справядлівых ЦК „Ленінградская Правда“, асабліва ў сваіх перадавых артыкулах, праводзіць напрамак зрыну рэвалюцый 14 з'езду;

4) на падставе вышэй памянёнага мы рашуча асуджаем паводзіны ленынградскае дэлегацыі на 14 з'ездзе, мы пратэстуем супроць скарыстання аўтарытэту аднае з самых старых і перадавых большавіцкіх арганізацый, якую вышляецца наша ленынградскае арганізацыя, для апазіцыйнага змагання супроць ЦК і ўсяе партыі.

Мы ўвядзены, што ленынградскае арганізацыя застанецца перадавою арганізацыяй ў змаганні за сапраўднае адзіноства нашае партыі, за поўнае і беспасрэчнае ажыццяўленне пастаноў 14 з'езду пад кіраўніцтвам ленынградскага ЦК РКП(б).

Ускія спробы парушыць адзіноства нашае партыі, адкуль-бы і з чыйго боку яны ня выходзілі, спаткаюць самы рашучы адпор у радок нашае партыі.

Нахай жыве 14 з'езд РКП(б), як адзіны выхадны сапраўнага ленынізму!

Нахай жыве жалезнае адзіноства ў радок нашае партыі!

Ліст падпісан 98-мі слухачамі камуністычнага ўніверсітэту імя тав. Зіноўева.

Водгукі на выступленне апазіцыі на мясцох.

ЦК кампартыі Азербейджану далучаецца да пастаноў большасці з'езду.

БАКУ. Аб'яднаны пленум Цэнтральнага Камітэта кампартыі Азербейджану і Бакіскага Камітэта партыі, суаюльна з членамі Цэнтральнага і Бакіскага КК аднагодова ўхваліў рэзалюцыю, у якой цалкам далучаецца да ўхваленых 14-м партз'ездам пастаноў.

Рэзалюцыя пленуму кажа: асуджаючы спробу арганізацыйнага афармлення новае апазіцыі ў асяродку партыі, мы пвёра ўпэўнены, што 14 з'езд лічыць больш замале рады ленындаў, створчы абставіны наарушанага адзіноства і загартаваныя камуністычнае партыі.

Ленінградскія губфінадзелаўцы запрашаюць да сабе дэлегатаў з'езду.

ЛЕНІНГРАД. Агульны сход калектыву ленынградскага губфінадзелаў, які мае 260 камуністаў, пастанавіў праці прэзідыум 14-га з'езду, каб у Ленінград былі прысланы дэлегаты з'езду — самыя аўтарытэтыныя таварышы — кіраўнікі партыі для справядліва і правільнага высвятлення пастаноў з'езду.

Сход патрабуе, каб ленынградскае дэлегацыя публічна прызвала перад з'ездам у сваіх памылках, зробленых ёю ў часе абавору палітычнае справядлівасці ЦК і ў часе галасавання рэвалюцыі на дакладу ЦК і ЦКК РКП.

Водгукі на выступленне апазіцыі на мясцох.

Прывітаньне зьезду ад пленуму ленинградскага губвыканкому.

Пленум Ленинградскага губвыканкому паслаў 14-му партыйнаму зьезду прывітаньне ў якім гаворыцца: «Губвыканком выказвае цвёрдую ўпэўненасьць у тым, што ўсе паставы зьезду зьявяцца для нас грунтам у справе сацыялістычнага будаўніцтва ў нашым краю. Вашы паставы будуць для ўсіх рабочых і сялян нашага краю пучыводнаю воркаю.

Няхай жыве 14-ты зьезд.

Ленинградскі гарнізон далучаецца да пастакоў зьезду.

ЛЕНИНГРАД. Агульны сход камуністаў ленинградскага гарнізону і Балтыцкага флэту ўхваліў рэзалюцыю, у якой далучаецца да пастаноў 14-га партыйнага зьезду.

Кранштадзкія арганізацыі падтрымліваюць напрамак ЦК.

ЛЕНИНГРАД. Пашырэнне пленуму Кранштадскага райкому, суцольна з адказнымі арганізатарамі рабочых арганізацый і чырвонаармейскіх часцей, а таксама з камісарамі вайсковых суднаў, большасьцю 180 галасоў супроць 4 галасоў ухваліў рэзалюцыю, безагаворачна падтрымліваюць напрамак ЦК.

Кацярынаслаўская арганізацыя ідзе нага ў нагу з ЦК.

КАЦЬРЫНАСЛАЎ, 30-ХІІ. Сход актыву кацярынаслаўскай арганізацыі і актыву РК-скае дывізіі ўхваліў рэзалюцыю, у якой цалком далучаецца да рэзалюцыі, прынятай 14-м зьездам падкладу ЦК РКП. Сход разглядае паводзіны апазіцыі на чале з т. т. Зіноўевым, Каменевым і інш., як новую спробу няправільна тлумачыць ленынізм і зьяўляецца партыю на старым шляху, ужо пройдзены ранейшымі дыскусіямі. Ад імя кацярынаслаўскай арганізацыі, якая захоўвае слаўныя бальшавіцкія традыцыі і металургічныя волатаў—Бранскага, Трубіна і інш. заводу, ад імя арганізацыі, якая мае 70 проц. рабочых ад станка,—гаворыцца ў рэзалюцыі—мы выказваем упэўненасьць, што ленинградскія пралетары-камуністы суцольна з намі і ў усёю партыю выдзяляюцца навакол ЦК і будуць умацоўваць адзінства ленынісцкіх радоў.

Іванава-Вазнясенцы ганьбяць паводзіны апазіцыі.

ІВАНОВА-ВАЗНЯСЕНС, 30-ХІІ. Сход Іванава-Вазнясенскага партыйнага актыву, заслухаўшы даклад аб працы зьезду, цалком ухваліў напрамак большасьці зьезду і ЦК. Увесь партыйны актыву ганьбіць палітыку ленинградскай дэлегацыі на зьездзе і лічыць, што напрамак ленинградскіх дэлегатаў цалком да слабленьня адзінства партыі.

Роля і значэньне друку ў гаспадарчым і культурным будаўніцтве СССР і БССР.

У сучаснай грамадзе друк зьяўляецца адным з галоўных элемэнтаў культуры. Ён ня толькі адбівае сабою культурны ўзровень грамадзянства і ступень разьвіцьця яго вытворчых сіл, але таксама дапамагае яго эканамічнаму і культурнаму росту.

Уплыў друку пранікае ня толькі ва ўсё жыццё грамады, але і ў асабістае жыццё кожнага чалавека.

Друк замацоўвае жыццёвы вопыт чалавечства ў творах навуковага характару ён арганізуе гаспадарчае і культурнае жыццё грамады, дапамагае членам грамады рабіць запас вядомых, правяральных жыццёвых фактаў, дапамагае вучыцца будаваць гаспадарчае і культурнае жыццё.

Друк робіць влізварны ўплыў на выхаваньне чалавека, на яго ідэалёгію, або погляд на жыццё. З малых гадоў ён падпадае пад уплыў друку, які даецца ў форме ровных казак, сьпеваў апавяданьняў, газет і інш. Змест гэтых твораў друку ці літаратуры, яго сацыяльная прырода, робяць влізварны ўплыў на ўвесь сьветанагляд чалавека—яго погляд на грамадства і асабовае жыццё.

У сучаснай клясавай грамадзе друк зьяўляецца збройю павуночае клясы, спрыяючай ў сваіх клясавых інтарэсах на бег гаспадарчага і грамадскага жыцця.

Задачы друку ўскладняюцца і ўрастаньне ў складзеньне сацыяльна-эканамічных узаемаадносін ў грамадзе і ўростам яго культурных запатрабаваньняў. Пры даволі простых (у па-

Краснадарская арганізацыя выказалася за рэзалюцыю ЦК.

КРАСНАДАР, 30-ХІІ. Сход партыйнага актыву Кубанскае арганізацыі заслухаў даклад аб працы 14-га зьезду РКП і аднагодня за выключэньнем 5, якія ўстрымаліся, выказаўся за рэзалюцыю ЦК.

Апозіцыя была асуджана зьездам справядліва.

ОМСК, 30-ХІІ. Адбылося суцольнае пасяджэньне пленуму акруговага камітэту партыі і акруговае кантрольнае камісіі. Сход ухваліў рэзалюцыю, у якой адзначае, што спробы апозіцыі на 14 зьездзе зьмяніць напрамак партыі ў асноўных пытаньнях партыйнае палітыкі і сацыялістычнага будаўніцтва былі няправільны і цалком справядліва былі асуджаны зьездам.

Наўгродскі актыву ідзе разам з большасьцю.

НОЎГАРАД, 30-ХІІ. Сход актыву пераважна большасьцю ўхваліў рэзалюцыю, у якой ганьбіць абыходжаньне тае часткі наўгродскае дэлегацыі на партыйным зьездзе, якая галасавала проці рэзалюцыі, ухваленае большасьцю зьезду.

Украінскі камсамол ганьбіць апозіцыю.

ХАРКАЎ, 29-ХІІ. Пашырэнне пасяджэньне бюро ЦК ЛКСМ Украіны, у якім бралі ўдзел члены ЦК і адказныя працаўнікі ЦК, што знаходзіцца ў Харкаве, абгаварыўшы пытаньне на конт распачатае на зьездзе дыскусіі, ухваліла рэзалюцыю, у якой цалком і поўнасьцю далучаецца да рэзалюцыі пленуму ЦК РКПСС ад 17 сьнежня 1925 г. і ганьбіць новую апозіцыю ў асобе т. т. Зіноўев, Каменева і інш., бо яна падрывае адзінства нашае партыі. Бюро ЦК ЛКСМ Украіны рашуча выступае проці спробы няправільна тлумачыць ленынізм з боку новае апозіцыі, проці спробы царквава адзінства РКП і проціпаставіць камсамол партыі. Кіраўнікі ленинградскага камсамолу, якія ідуць у напрамку проціпаставленьня ленинградскай арганізацыі цэнтральнаму в-ту РКПСС і ЦК РКП павінны атрымаць належны адпор ад усяго саюзу.

Пермскія арганізацыі заклікаюць ленинградцаў адмежавацца ад выступленьня сваёй дэлегацыі.

ПЕРМ, 29-ХІІ. У Пермі сход акруговага к-ту партыі разам з прадстаўніцамі гарадскога і Матавіхінскае арганізацый ухваліў рэзалюцыю, у якой адзначае, што 14-ы зьезд РКП ідзе па правільным ленынісцкім шляху і дае належны адпор спробам новае апозіцыі парываць адзінства партыі. Сход таксама зварочваецца да ленинградцаў з заклікам адмежавацца па прыкладу выбарцаў ад выступленьня ленинградскіх дэлегатаў на зьездзе.

раўнаньні з сучаснымі грамадзкіх узаемаадносін Скарынінскае эпохі, друг тую часу, калі ня цалкам, то ўсё ж у эдавальняючай меры абслугоўваў грамадзкія патрабаваньні.

Культура сярэднявечнага кіравалася царкоўнымі догмамі кананічнымі палажэньнямі. Духовны, схалястычны, царкоўны характар друку аўсім адпавядаў сацыяльна-эканамічнаму ўладу грамады таго часу. Але разам са зьмянай яго, зьмяняецца і характар друку, усладняюцца валачы яго, павялічваюцца патрабаваньні да яго. Друк зьяняе сваё надворнае і ўнутранае аблічча: з духоўнага і схалястычнага ён робіцца сьвядчым, практычным, месца царкоўных догмаў і вавонаў паступова займае навука і тэхніка; царкоўныя сьрэднявечныя патрабаваньні да жыцця адміраюць, іх месца заступаюць новыя культурныя патрабаваньні адпавядаючыя новаму ладзе—гандлёваму капіталізму.

Уплыў гандлёвае клясы на бег гаспадарчага і культурнага жыцця таго часу выявіўся праз друк у тым, што ў тых краінах, дзе гандлёвы капіталізм заўладаў гэтым аружжам—друкам,

ён стаў служыць яго клясавым інтарэсам.

ён зрабіўся правадыром новае ідэалёгіі, новых плыняў і настрояў, якія адказвалі інтарэсам гандлёвага капіталізму.

ён „апрацоўваў“ грамадскую думку, адпаведна гэтым клясавым інтарэсам.

У ПАНСКОЙ ПОЛЬШЧЫ.

Дэманстрацыя беспрацоўных у Чэнстахове.

ВАРШАВА, 30-ХІІ. У гор. Чэнстахове была наладжана шматлікая дэманстрацыя беспрацоўных. Пасьля заварэньня ўлады, што робіцца захады, каб паленшыць становішча беспрацоўных, паліцыя разганяла дэманстрацыю.

Камуністычныя сыягі і адовы на вуліцах Варшавы.

ВАРШАВА, 30-ХІІ. На некаторых вуліцах Варшавы былі разьвешаны чырвоныя сыягі і камуністычнымі лэзунгамі. Паліцыя ўсюды зрывава сыягі. У рабочых раёнах расклеены адовы кампарты да беспрацоўных.

Прыезд амерыканскага фінансавога экспэрта ў Польшчу.

ВАРШАВА, 30-ХІІ. Сьвіня ў Варшаву прыехаў згодна даручэньня амерыканскіх банкаў фінансавы экспэрт Кеммерэр. Кеммерэр хоча азнаёміцца з фінансавым становішчам Польшчы, каб выявіць магчымасьці водпуску Польшчы чужаземнае пазыкі.

У Саюзнах Рэспубліках.

Рэформа с.-г. падатку на 1926-27 год.

Усесаюзная нарада пры Наркамфіне СССР па рэформе сельска-гаспадарчага падатку выказалася за рэформаваньне сьстэмы сельска-гаспадарчага падатку на 1926-27 год у бок большага прыбліжэньня яго да паходнага абкладу. У аснову ўзяты гэты дзяржаўнага падатку НКФ СССР.

Нарада зрабіла шмат практычных прапаноў, з якіх больш значнымі зьяўляюцца такія: нарада выказалася, каб прагрэсіў сельска-гаспадарчага падатку была павышана водгуд прыбытку на едака прыходзячай шкале абкладу; неабходна мінімум на думку нарады, не павінен быць аднолькавым для ўсяго Саюзу, бо асобныя раёны яго маюць асаблівасьці. Прыбытак ад земляробства павінен абкладвацца ў залежнасьці ад пахаты. У раёнах залежаў і пераложанае сьстэмы земляробства абклад павінен адбыцца ў валежнасьці ад засеву.

Нарэшце, нарада выказалася за патрабу агалясьці новы закон аб сельска-гаспадарчым падатку на 1926-27 г. не пазьней 1 сакавіка 1926 г.

Прысуд за буйную растрату.

ШАПЯТОЎКА, 29-ХІІ. У вызнадной сьсэі і акруговым судзе скончыўся разгляд справы ранейшага ўпаўнаважанага дзяржаўнага гандлю па Шапатоўскай акрузе Мамацава, які растрату, 90.000 рублёў.

Мамацаў быў пры гравінісцкім меншавіцкім урадзе выдатным працаўніком займаў шмат адказных гаспадарчых пасадаў. Суд прысудзіў Мамацава, як небясьпечнага ачынца, да вышэйшае кары—растрэлу.

Вываз саладкавага карэньня ў Амерыку

БАКУ, 29-ХІІ. У сярэдзіне студня з Азэрбейджану будзе вывезена ў Злучаныя Штаты 11.000 тон (блізка 700 тысяч пуд.) саладкавага карэньня, загатаванага ў мінулым годзе.

ён арганізоўваў і будаваў гаспадарчае жыццё на новых, гандлёва-капіталістычных пачынаках,

ён праводзіў лютую барадбу супроць старых гаспадарчых форм, культурных спосабаў і царкоўна-схалястычнае ідэалёгіі, якія не рашкаджалі яму ў яго будаўніцтве.

Нарэшце, ён зьявіў свой унутраны і надворны характар.

Але ўсё-ж задачы друку, таксама, як і гаспадарчыя і культурныя запатрабаваньні таго часу, ня былі вельмі складанымі, як у сучаснай грамадзе.

Такой спецыяльнай літаратуры, якая так патрэбна зараз, як напр.—ровны падручнікі па маларнай, сысарнай, сталарнай, бухгалтэрскай справе—вузка спецыяльныя, гандлёвыя, камарцыйныя, вавенныя, тэхнічныя, навуковыя і інш. газэты і часопісы—гэтага не патрабавалася і запиту на іх ня было, ды і не маглі быць. Не маглі быць таксама і гутаркі пра такую літаратуру, як ровныя журналы «мод», «жэорэньня і шыцьця», «гаспадаркі», «тэатральнага мастацтва» і інш.

Такая літаратура магла зьявіцца ледзь у часы складаных капіталістычных дачыньняў нашае эпохі.

Сучасны капіталізм—ёсьць складаная сьстэма. «Тая влізварная грамадская дыфэрэнцыяцыя, якая ўласціва яму, тыя назьлічоныя антаганізмы, якія ўзнікаюць з яго стыхійнасьці, з яго асноўнае анархіі, самі сабою робяць яго будову непараўнана больш складанай, непараўнана цяжэй разумеючай, чым усе папярэднія сацыяльныя фармацыі... Сучасная капіталістычная грамада зьямаецца ў сабе шмат адбіткаў мінулых аджыўшых арганізацый; яна ня толькі далёка яшчэ ня скончыла іх

аруйнаваньне, яна часта абавіраецца на іх, эксплёатуе іх—у іншых выпадках нават часткова адраджае іх, дзякуючы сваім дзівоным камбінацыям інтарэсаў і іх супярэчнасьцяў».)

Пры такіх грамадзкіх адносінках перад друкам стаіць непараўнана больш складаная задача, чым у папярэднія нам перыяды:

папершае — здаволіць усебакова культурныя запатрабаваньні мас, падругое—ідэава захоўваць існуючы «лад», выхоўваць масы, накіроўваць іх думку ў напрамку абароны і падтрыманьня інтарэсаў павуночае клясы, на службе ў якой знаходзіцца друк.

Гэтымі задачамі наўхільна кіруецца кожны друк у сучаснай грамадзе.

Пытаньне аб «свабодзе» друку ў дэмакратычных краінах не зьяўляецца новым. Фармальна там, разумеюцца, друк свабодны, а фактычна гэтага няма. Фармальна ў гэтых краінах кожная кляса, групуваньне, палітычныя або прафэсійнальныя, сялянскія, рабочыя або буржуазныя арганізацыі і партыі могуць мець свае органы друку, выдаваць газэты, часопісы і кнігі. Але фармальна свабода—нічымасьць, калі няма фактычнай, калі для выданьня газэты і часопісаў у працоўных няма ні ородаў, ні памяшканьняў, якія не абодны для выданьня літаратуры.

Тадзі фармальна свабода на справе зьяўляецца гнётам аднае клясы над другою.

Але дапусьцім, што рабочыя і сяляне маюць для выданьня літаратуры друкарню, ородкі, памяшканьні—тады газэты і часопісы будуць выдавацца.

У Нямеччыне, Англіі, Францыі і інш. «дэмакратычных» дзяржавах ра-

Весткі адусюль.

Хто зьяўляецца забойцамі гэнэрала Лі-Стэка.

ЛЕНДАН, 30-ХІІ. Агенцтва Рэйтэра паведамляе з Каіру: пракуратура выразыла аддаць пад суд ранейшага міністра асьветы са складу ў кабінэту Заглула-пашы Ахмеда-Офэды Махера і ранейшага таварыша міністра ўнутраных спраў з таго самага кабінэту, у зьяўку са справай забойства ранейшага галоўна-камандуючага эгіпецкаю Лі-Стэка.

„Т-ва паветранае абароны Фінляндзі“.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 30-ХІІ. 29-га сьнежня ў Гельсінгфорсе адбыўся ўстаноўчы збор „Т-ва Паветранае Абароны Фінляндзі“, на якім капітан Чан-оў выступіў у падрабязным дакладам пра напад ангельскіх паветраных і марскіх баявых сіл на Кранштат у жніўні 1919 г. У часе дакладу Чансон паказваў фатаграфічныя здымкі. Цікава супаставіць гэты даклад з нядаўна ўтворанаю англа-фінскаю угодаю аб наданьні ангельскім паветраным сілам волі палётаў над фінляндскаю тэрыторыяю.

Нябывалы разьліў вады на Рэйне.

БЭРЛІН, 30-ХІІ. Згодна паведамленьня Вольфа в Кельну, узровень вады на Рэйне ня спыняе ўздымацца. Удлым вады дае 3 сантыметры ў гадзіну. Вада ўсё больш залівае старую частку гораду. Між Грытаўзэнам і Шпікам Рэйн стварыў водную адлегласьць у некалькі кілямэтраў шырыні. У раёне Трыфа спыніўся ўсакі рух на чыгуны Мозельскае даліны. У Магдэбургскай чыгуначнай акрузе рух спынены ў некалькіх пунктах, бо вада сарвала мост і ў некаторых мясцох размыла чыгуначнае палатно.

Кат строфа каля Лібавы.

Нямецкі карабль «Вікінг», які выйшаў 20-га сьнежня з Лібавы ў Гданск разбіўся каля берагу Нейкурэна. З карабля спасены толькі 4 чалавекі.

Спатканьне Мусаліні з Чэм-бэрленам.

РЫМ, 29-ХІІ. Агенцтва Стэфані паведамляе:

«Сьбня ўвечары ў Рапало адбылося спатканьне Мусаліні з Чэмбэрленам. Спатканьне паказала магчымасьць і карынасьць актывага супрацоўніцтва, якое павінна быць заснавана між абодвымі краямі, каб упарадкаваць ровныя спрэчныя пытаньні і ўмацаваць спакон у Эўропе».

Стан беспрацоўя ў Англіі.

ЛЕНДАН, 30-ХІІ. Лік беспрацоўных у Англіі па 1-га сьнежня складаў 1.102.400 чал., што дае зьменшаньне на 25.016 чал. у параўнаньні з данымі за папярэдні тыдзень.

бачны газэты і часопісы выдаюцца на працоўныя грошы рабочых, і толькі гэта дапамагае іх убогаму існаваньню. Гэта, разумеюцца, яшчэ ня сьведчыць аб «свабодзе» друку. Усім вядомы факты аб тым, што супроць свабоды рабочага друку паўстаў увесь буржуазны друк, які часамі вядзе проці рабоча-сялянскага друку сьстэматычную кампанію траўлі і дамагаецца нават зачыньня газэты. Гэта не адзін раз трапілася ў «дэмакратычных, свабодных» краінах як Англія, Нямеччына, Амерыка (Паўн Ам. Зл. Штаты), Францыя і інш.

Але дапусьцім яшчэ і на гэты раз што траўлі ніякае няма, што між рабочым і буржуазным друкам «тыпш да глянды да божьяе благодаті»,—але ц сьведчыць гэта аб адвольнае «свабодзе» друку буржуазнага і рабочага.

Бязумоўна, не. І па сваёй якасьці па колькасьці рабочы друк у «дэмакратычных» дзяржавах такі мізэрны што, у параўнаньні з буржуазным друкам, зьяўляецца кропляй у капіталістычным моры—налім у грамадзе.

Ён ня можа ні служыць выхаваўчым мэтам рабочае клясы, ні арганізоўваць яе думку, ні выяўляць яе сапраўдныя настроі; апроч сваёй мала лікавасьці, нязначнасьці і таму, што ўнутраны змест гэтага друку, знаходзячыся ў большасьці ў руках згодніцкіх элемэнтаў, не адказвае інтарэсам рабочае клясы—ён часта нават зачыняе яе сьвядомасьць і гэтым дапамагае буржуазнае эксплёатаваць яе.

На дзіва, што пры гэтым становішчы рабочы іншы раз проста ня чытае сваёй газэты, а вышывае і чытае буржуазную, успрымаючы такім спосабам, буржуазную ідэалёгію.

Марксызм-лэнінізм вучыць нас, што

Багданаў І. Сцяпанав. Курс палітэканоміі.

У САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ.

Да перавыбараў саветаў.

Першы вопыт правядзення сходаў беднаты.

(Масціслаўскі р., Калініншчына).

Пытанне аб правядзенні сходаў беднаты абгаварвалася на бюро райкому і нарадзе сакратароў ячэе КПБ. Усе таварышы выказваліся за неабходнасць правядзення гэтых сходаў. Больш усяго ішла гутарка аб тым, як праводзіць сходы, каб не адштыркнуць сярэднюю.

Вызначаны былі 4 больш характэрныя вёскі ў 4 сельсаветах самых замжных, дзе ёсць шмат моцных сялян, а таксама беднякоў і батракоў.

Першы сход быў праведзены ў в. Селішча, Шамаўскага с.-с. Для правядзення гэтага сходу вызначалі: прадстаўнікі акружкому КПБ, сакратар райкому, старшыня райвыканкому. Сход быў назначаны ў хаце беднай удавы, куды і была запрошана беднота, а таксама было аб'яўлена і сярэдняя, што яны могуць прысутнічаць на гэтым сходзе. На сход беднота з'явілася ўся. Частка ж сярэднякоў з пачатку неяк не раталася ісьці на сход, але калі сходу сабралася таксама і ўсе сярэднія. Беднота спачатку сходу неяк не магла арыентавацца. Гэты сход для іх быў усям неспадзяваным звышчам. Толькі пасля зробленых дакладаў аб задачах партыі па працы сирод беднаты і задачах беднаты ў прадатачай кампаніі перавыбараў саветаў беднота стала адчуваць сябе значна лепей, больш смела, як на агульных сходах, выказвалі свае думкі. Напрыклад, селянін бядняк гаворыць: «да гэтага часу мы, беднота, калі прыдзем на сход, а то і зусім ня ідзем н-жучы нам усё роўна, наго выберуць. Але-ж гэта ня добра. Вось калі рабілі выбары ў Камітэт узаемадапамогі нас, беднаты ня было на сходзе, дын выбраў чорт ведае наго. Беднота не арганізавана, калі што скажаш на сходзе, цэбе не падтрымае ніхто, потым табе ад ба-

гатых хопіць. Беднота іх баіцца, н-жучы, што лепш не казаць, з прычыны гэтага ў с.-саветы і іншыя ўстановы пралазяць багатыя, а потым мы-ж самі лаем савецкую ўладу, бо ня можам зрабіць таго, што мы павінны рабіць».

Шмат было выказана думак бедноты за неабходнасць выступаць больш арганізавана на сходах, што партыя і савецкая ўлада усім добра і правільна робіць, калі праводзіць асаблівыя сходы беднаты, дзе можна лепш, смелей выказацца.

Прысутнічаўшы на сходзе сярэднія таксама выказваліся і гаварылі, што беднота да гэтага часу не падтрымлівала сярэднюю, але-ж цяпер мы будзем падтрымліваць беднату і ўвесце з імі выступаць і абараняць інтарэсы, як беднаты, так і сярэднякоў.

На гэтым жа сходзе беднота наметыла сваёй кандыдату ў сябры с.-с., якога яны думалі правесці. Былі высунуты і іншыя кандыдатуры, але пры галасаванні беднота і сярэднія дружна галасавалі толькі за кандыдатуру выставленую беднотай.

Праведзены сход паказаў мэтазгоднасць і неабходнасць правядзення гэтых сходаў. Беднота ўсім інакш сябе адчувае, як на сходзе, так і пасля сходу. На сходзе выступае дружна, актыўна. Гэтыя сходы трэба праводзіць шырэй, яны вельмі добра даюць добрыя вынікі. Беднота пачынае адчуваць сваю ролю і яна з'явіцца пры суваі в сярэднім, гаспадаром вёкі. Галоўнае, гэтыя сходы дапамагаюць замацаваць сувязь паміж бяднякамі і сярэдніамаі.

Райком на маючымся ўжо вопыце, мае на ўвазе ў часы перавыбарнай кампаніі правесці яшчэ 2-3 сходы.

Міцкоў.

Сход беднякоў і сярэднякоў.

(в. Навасёлкі, Меншчына).

Назначаны быў сход позня ўвечары, але ўсе беднякі і сярэдніамаі на сход прыйшлі. Абралі прэзідыум, пачаўся сход. Прадстаўнікі акружкому КПБ гаварылі аб арганізацыі беднаты і сярэднякоў; гаварыў ён пільоўга, але выразна, вразумела, гаварыў аб ролі беднаты ў агульнай арганізацыі.

Пасля прамовы члена акр-кому пачаліся спрэчкі; задавалі пытанні і выказваліся.

Падрыхтоўка працы ў Віцебшчыне.

Асыгнавана 1325 руб. з запаснога фонду АВК на друкавальныя бланкі і на выдаткі райвыканкама.

Дзеся аклацання спісаў, пазбаўле-

ных выбарчых правоў, у дапамогу міліцыі выдадзены 15 проц. працоўнікоў, звышшы іх з работы па аддзелах акрыканкаму.

Буль.

Народная асцвета.

Праз школу трэба праводзіць ідэі камунізму і сав. улады ў сялянскія гушчы.

У звязку з комплекснай сістэмай выкладання школы нашы больш-менш прыблізілі да вывучэння жыцця, да актыўных матадаў працы, уводзяць новыя віды працы—малыванне, ляпленне, ручная праца, вучні знаёмяцца з грамадзянскімі ўстановамі іх працай. Але яшчэ сустракаюцца й такія выпадкі (хаця і рэдка), калі вучні не знаёмы з асновамі сав. будаўніцтва, ня ведаюць, хто такія бальшавікі і чаго яны дабіваюцца, ня ведаюць, за што вядзецца і вядзецца барацьба паміж рабочай класай і буржуазіяй.

Нашай школе ў сучасны момант на гэта трэба звярнуць вялікую ўвагу: трэба (нават не разважаючы перад усёй іншаю працаю) правільна звысветліць вучням задачы і палітыку кампартыі і сав. улады і тады самі вучні стануць рабіць уплыў на сваіх бацькоў у сэнсе растлумачэння розных пытанняў. Разам з тым неабходна, каб школа

(не адвін настаўнік, а школа, як калектыв) цясней звязалася з мясцовым насельнем, уцягвала насельнем у працу школы праз выстаўкі, гутаркі, даклады, вывучэнне самае вёскі і г. д., а то вёска жыве сваім жыццём, сваімі поглядамі, бачыць загані школы ў тым напрыклад, што не выкладаецца закон божы.

Вялікай перашкодай у папулярнасці новага жыцця з'яўляецца адсутнасць падручнікаў (асабліва для 4 гр.) і бібліятэк пры школах. Пры заданых на дом вучні часаць галасна ўвечары, альбо досвіта і такім чынам у кожнай хаце, дзе маецца вучань, адбываецца галаснае чытанне; бацькі задаюць пытанні, вядуцца спрэчкі. На скарэйшае адваленне школ і вучняў належным падручнікамі трэба звярнуць найвялікшую ўвагу: хаты вучняў тады стануць прыгматыўнымі хатамі-чытальнямі.

В. Самцэвіч.

Дом селяніна ў Барысаве.

20-га снежня, як раз у дзень паміці 1905 г. у Барысаве адчыніўся «Дом Селяніна». Шмат з'явілася сялян-дэлегатаў з далёкіх вёсак. Прыйшлі на адчыненне і прадстаўнікі ад рабочых.

Тав. Прафэрансаў, адчыняючы пасяджэнне АВК, дае слова прадстаўніку Акра. Ён затрымлівае ўвагу прысутных на тых умовах, пры якіх прыходзілася будаваць Дом Селяніна. Яшчэ на 1-м з'ездзе саветаў акругі паставілі адчыніць «Дом Селяніна» ў Барысаве; ня было сродкаў, памяшкання, ня было і тэхнічных сіл. Але пасля 1-га пленуму АВК, які таксама звярнуў асаблівую ўвагу на будову «Дому Селяніна». АВК вясною адпускае 5000 р. і распачаўся праца. Была выдзелена асобная камісія, якая знайшла зруб у адным з маітэаў і перавезла яго ў Барысаву дзеля збудавання «Дому Селяніна». Праца была закончана месяц таму нааад.

«Нашы зямельныя спэцы, гаворыць дакладчык, ідуць нам на дапамогу, яны таксама ў нашым «Доме Селяніна» дапамогуць і ў маючым арганізаваць

с.-г. музеі і дапамогуць даваць кожнаму прыяжджаючаму селяніну розныя тлумачэнні ў справе будаўніцтва новай вёскі і г. д.»

Прэзідыум АВК выносіць падаць будаўніком «Дому Селяніна».

Далей заслухоўваецца шэраг прывітанняў ад партыйных і савецкіх «органаў, ад прафсаюзаў акругі, ад земляробаў Барысаве, ад сялян далёкіх раёнаў, якія выказваюць падзяку савецкай уладзе за тое, што яна рупіцца аб тым, каб як многа дапамагчы селяніну. Пасля прывітанняў пасылаецца тэлеграма XIV з'езду РКП.

«Дом Селяніна» мае некалькі пакояў для нацхажнікаў, кухню, сталовую на 50 чал. Ёсць паветка для хурманак і коней. Пры доме ёсць ленынскія куткі, а пры кутку ёсць ленынскія бібліятэка. Тут-жа знаходзіцца чытальня са ўсімі газетамі, журналамі. Пры «Доме Селяніна» прыце сельска-гаспадарчы музей. Там-жа ёсць і стол справак для прыяжджаючых сялян.

«Дом Селяніна» ваймае віднае месца ў Барысаве і знаходзіцца недалёка ад рынку.

М. Гурэвіч.

Засталіся без інтэрнату.

(Рагачоў, Бабруйскай акругі).

У Рагачове перад пачаткам вучэбнага году шмат гаварылі пра тое, каб утварыць інтэрнат для сялянскіх дзяцей, але ўжо хутка канчаецца і паўгоддзе, а інтэрнату няма.

І будынак добры быў, але-ж культадзел яго недаглядаў, хаця гэты дом адвён толькі на дзень Рагачоў. Гэта будынак на плячу былой настаўніцкай семінарыі.

А сялянскія дзеці, у адзёі, што ім дадзены інтэрнат панаймалі там-сям куткі і казачкоў гэтай абшчакі, а былі і такія, што не дачаліся: бацькам немагчыма было наняць кватэру і яны, пахадзішы штодня за 13 вярстоў, кінулі вучэнне і сядзяць дома, напрыклад, адвён сын пастуха і адвён удава.

Гарбуз.

На дапамогу сельскай гаспадарцы.

Мэліарацыя ў Случчыне.

АВК узяў у хадзінітва перад Наркамземам аб вызначэнні для Случына акругі двух гідраахвікаў па мясцоваму бюджэту і прыслаць яшчэ аднаго тэхніка-мэліаратара па дзяржаўнаму каштарысу.

З мэтай развоу і пашырэння справы мэліарацыі ў акрузе, радзіць Аксельсаў у ўвёсці ў свой апарат аднаго тэхніка-мэліаратара.

Вынікі с.-г. выставак.

(Мяліеўшчына).

У кастрычніку ў Мяліеўскай акра была праведзена ў кожным раёне с.-г. выстаўка.

10 раёнаў далі наступную колькасць экспанатаў: сялянскіх—1823 саўхоскіх—248, калхоскіх—149, каапэрацыйных—62, с.-г. школы—70, арэпунаты—101 і інш. установы—340. З гэтых экспанатаў: па палыводстве—761, па садоўніцтву і агародніцтву—641, па лугаводстве—13, па жывёлагадоўлі—960, па пчальніцтву—75, муатарных—119 і іншых—280. Прэмійных—819.

Выдана прэмій: грашовых—44, натуральных—305, пачотных—421. Усёго на суму 2068 р. 52 кап.

Усё прысутных на выстаўках было 16830 чал.

Агульная сума расходаў, арганізаваных і прэмійных, затратных на арганізацыю выставак—2878 р. 93 і 10 кап.

А. Н.

Перападрыхтоўка зямельных працоўнікоў.

(Мяліеў).

Вось ужо другі тыдзень як адчыніліся курсы па перападрыхтоўцы каморнікаў земляробаў-ацеляў і мэліаратараў, на якіх у сучаснаму момант прысутнічае 40 асоб.

Каморнікі і мэліаратары зацікаўлены вучобаі, і вынікі добрыя.

Заняткі праходзяць на тэмы: прафэсійналы рух, палітэганомія, белару савнаўства, гісторыя рэвалюцыйнага руху і іншыя палітычныя навукі. Пасля канчатку працы курсаў будуць адчынены турткі па тых-жа прадметах дзеля іх пашырэння і паліаблення.

А. Новыш.

Палавілі бандытаў.

Капыль, Случчына.

Каля Капыля ўвёс час дзейнічаць бандыты. Мінутую зіму і потым усю вясну яны грабілі сялян. Вясною двух бандытаў звалі. Цяпер бандыты сталі зноў нападаць на праяжджаючых на хутары і грабіць сялян. Уночы з 20 на 21 снежня бандыты напалі на хутар Васілеўшчына, вяртылі тры аскі, і хацелі аграбціць грамадзяніна Герасіма. Але ім гэта не ўдалося, бандытаў акружылі. Яны не хацелі здацца. Пачалася перастрэлка, у выніку якая банты забіты. Штурхавікі Мікалай, адзін лёгка паранены ў руку—Малюковіч Іван і адзін адвёс—Чарнушэвіч Сяргей.

Дзянідовіч.

ў класавай грамадзе свабоды наогул няма і быць ня можа, бо там свабода для аднае класы азначае няволю і гнёт для другой класы. Аб свабодзе для ўсіх можа будзе казаць тады, калі ня будзе класаў і класавай барацьбы, а пакуль гэта ёсць, свабода—нікчэмная мара, бяздушны балван, перад якім сціляюцца людзі або ўсім невываімія з марксызмам-ленінізмам, або ідуць з якой-небудзь паўнай мэтай проці інтарэсаў рабочае класы.

У СССР і Беларусі няма свабоды друку наогул, а ёсць свабода друку для рабочае класы, прычым свабода не фармальная, а фактычная. Рабочому і селянскому друку дадзена пона для шырокага развіцця, бо рабочая класа мае ў сваіх руках друкарні, памяшканні і сродкі для выдання рознае літаратуры, маючай на мэта выхаванне рабоча-селянскіх працоўных мас і культурна-эканамічны ўдзел іх дзяржавы.

Наш друк сапраўды арганізоўвае рабочую класу, выходзіць яе, будзіць свядомасць яе класавых інтарэсаў, настрайвае на барацьбу за выніччэнне капіталістычнага ладу,—за камунізм.

Такім чынам, у пралетарскай дзяржаве фармальная «несвабода» друку, на справе з'яўляецца фактычнай свабодой друку для рабочае класы і фактычнай «несвабодай» яго для буржуазіі. У «демакратычных» жа дзяржавах фармальная «свабода» друку азначае фактычную несвабоду яго для рабочае класы і фактычную свабоду яго для класы буржуазіі.

Друк у пралетарскай дзяржаве з'яўляецца зброяй рабочае класы, якая служыць для барацьбы з буржуазіяй і

дапамагае росквіту вытворчых сіл і культуры нашае краіны.

З дапамогай друку міліён рабочых і селян маюць магчымасць удзельнічаць у гаспадарчым і культурным будаўніцтве нашае дзяржавы. Аб гэтым сведчыць шырокі рабсельскараўскі рух, які захавіў усю краіну.

Друк прымае ва ўсе далёкія і цёмныя куткі нашых вёсак, наоае да іх асвёту, прылучае іх да ўсяго грамадскага і культурнага жыцця, якім жыве ўвёс СССР і БССР.

У працы нашых гаспадарчых, грамадзкіх і культурных арганізацый і ўстаноў друк папярэдае выкрывленне напрамку партыйнага, савецкага і прафесійнальнага будаўніцтва і гэтым дапамагае знішчэнню хібаў.

Наш друк ня толькі падзяляе і праводзіць у масы прыяцыпы грамадскага ладу нашае Рэспублікі, але таксама ідэа ахоўвае іх ад васьмечанняў другімі ідэёвымі плынямі і ад замаху буржуазіі на іх існаванне.

Задачы друку ў Беларускай Рэспубліцы ўскладняюцца яго нацыянальным па форме і пралетарскім па зместу характарам.

Зусім правільна азначае ў адным з сваіх артыкулаў т. Сталін, што чыстае культуры няма і быць ня можа. Культура, якую мы ствараем,—ёсць культура пралетарскай ва зместу і нацыянальнай па форме. Гэта азначае, што ў нашае культурнае будаўніцтва павінны ўводзіцца элементы пралетарскія, апраунтыя ў нацыянальную форму. Наш друк павінен быць правадыром гэтых прыяцыпаў культурнага будаўніцтва ў шырокія колы рабочых і селян нашае краіны.

Задачы друку на Беларусі ў значнай

меры вызначаюцца яе гаспадарчымі і культурнымі запатрабаваннямі, агульнай палітыкай дзяржавы, яе міжнародным і ўнутраным становішчам.

Гаспадарчыя і культурныя патрэбы БССР, у параўнанні з іншымі Савецкімі Рэспублікамі, некалькі асаблівыя.

Параўнаўча нізкі культурны ўзровень, вялікі працэнт няписемнага насельніцтва (лік якога сягае на тысяч—386 чал. у гарадох і 722 у сельскіх мясцовасцях), побач з адсталай тэхнікай, пераважасцю форм сельскае гаспадаркі, неразвітай прамысловасці,—вось асаблівасці, характарызаўчыя БССР. Скупнасць усіх гэтых асаблівасцяў—эканамічных, нацыянальных, культурна-бытовых і палітычных, наклала свой адбітак на характар нашага друку і на яго задачы. Амаль усе праяіцыйналы газеты маюць селянскі характар. Гэты-ж характар носіць большая палова перыядычнага і непэрыядычнага друку ўсёй Беларусі.

Большая частка газет і літаратуры развіцця на задавальненне культурных патрэб селянскага жыццтва. Да гэтага трэба яшчэ дадаць, што ў Беларускай мастацкай літаратуры і пазеі значна пераважаюць селянскія матывы, цалкам адбіваючы ўмовы гаспадарчага, культурнага і грамадскага жыцця БССР, як краіны пераважна земляробскае.

Рэшта друку Беларусі таксама мае масавы характар і развіцця, галоўным чынам, на задавальненне культурных запатрабаванняў гарадскога рабочага насельніцтва. Лёгкая невялікая частка друку развіцця на задавальненне патрэб розных слаёў інтэлігенцыі і служачых.

Але гэта, так сказаць, унутраны характар друку. Побач з ім, ня меншае значэнне мае таксама яго знадворны нацыянальны характар.

Нацыянальны друк з'яўляецца вялікім палітыкі кампартыі і сав. улады ў практычным развіццях нацыянальнага пытання. Толькі Кастрычнікавая рэвалюцыя дала магчымасць нацыянальнаму друку свабодна развівацца і ўзмацняцца.

Гасбу для нацыянальнага друку даюць асаблівасці культурна-бытовых нацыянальных умоў, у якіх жывуць розныя народнасці, населяючыя СССР і БССР.

Нацыянальны друк больш блізкі для працоўных мас, ён прылучае іх да грамадскага жыцця нашае дзяржавы і прыцягвае да ўдзелу ў гаспадарчым і культурным будаўніцтве. Ён таксама набліжае да працоўных мас дзяржаўны апарат і дае ім магчымасць свабоднага культурнага развіцця. Адапаведна нацыянальнасцю, населяючым нашу Рэспубліку (беларусам, расейцам, палікам, яўрэям), у БССР існуюць 4 гатункі друку, або друк на 4-х мовах: беларускай, расейскай, польскай і яўрэйскай, але ўсіх іх аднае ўнутраны пралетарскі змест, адрозніваючы яго ад нацыянальнага друку капіталістычных краін, дзе ўсім нацыянальнасцям даводзіцца весці між сабою лютую барацьбу.

Нацыянальны друк за год развалючы даволі глыбока прашоў у працоўныя масы ўсяго СССР. 1924 г. быў годам росту друку наогул ва ўсім Саюзе Рэспублік; ад тэмпу гэтага росту не адставаў таксама і нацыянальны друк. За 10 м-цаў 1924 г. колькасць нацыянальных газет БССР павялічыла-

ся на 22 проц., і тыраж іх павялічыўся на 152 проц. У сярэднім тыраж кожнае нацыянальнае газеты павялічыўся больш, чым у два разы—на 106,5 проц.)*

Трэба адзначыць, што перыядычны друк СССР, у параўнанні з даваенным часам, расце і пашыраецца. Да вайны 1914-17 г.г. на абшары цяпершняга СССР выдавалася каля 800 газет у тыражом, прыблізна, у 2 в. палов. міліёны. Разам у нас колькасць газет павялічылася, але штодзёны тыраж павялічыўся ў 2 разы: мы маем 589 газет са штодзённым тыражом у 5 міліёнаў («Наша печат»).

Рост друку мае шыльную сувязь з эканамічнымі ўдамамі СССР і Беларусі, з ростам і пашырэннем ідэа-палітычнае актывнасці рабочых і селян нашае краіны. Гэта актывнасць у грунтоўным накіравана на ўзмацненне нашага будаўніцтва і на замацаванне дыктатуры пралетарыяту, але побач з ідэёвым ростам савецкіх элементаў і нашай эканомікі і культуры растуць ідэа-варожкі нам палітычныя сілы. Дзеля гэтага задачай нашага друку ўсё больш і больш з'яўляецца глыбокае правядзенне ў працоўныя масы ідэа-ленінізму і выкрыванне варожых дыктатуры пралетарыяту ідэёвых плыняў.

Друк павінен барацьбі ідэа-а-насьць ва ўсёй працы гаспадарчата і культурнага будаўніцтва, змагацца з рознымі ўхіламі і хістальнямі. Ён, бязумоўна, павінен выліць волю кампартыі і рабочае класы, быць памонікам партыі ў арганізацыі працоўных мас і іх ідэёвым выхаванні на аснове ленынізму.

Мін. Шапаваляў.

* Лічбы ўзяты з кніжкі «Наша печат» —Д. В. 1925 г.

400-ГОДЗЬДЗЕ ДРУКУ НА БЕЛАРУСІ.

УРАЧЫСТАЕ ПАСЯДЖЭННЕ МЕНСКАГА ГАРАДЗКОГА САВЕТУ,

ПРЫСВЕЧАНАГА 7-Е ГАДАВІНЕ ІСНАВАННЯ БССР І 400-ГОДЗЬДЗЮ БЕЛАРУСКАГА ДРУКУ.

30 снежня ў Дзяржаўным Тэатры адбылося ўрачыстае пасаджэнне Менскага Гарадзкога Савету, прысвечанае 7-ай гадавіне існавання БССР і 400-годдзю беларускага друку. У пасаджэнні прынялі ўдзел прадстаўнікі ЦК КПБ, ЦКК, ЦВК, СНК, Інбелкульту і інш.

Прамова тав. Вальніскага.

А. ЦК КПБ з прамовай выступіў тав. Вальніскі, які адзначыў, што камуністычная партыя заўсёды стаяла і стаіць за эканамічнай і культурнай адраджэння Беларусі. Камуністычная партыя інтэрнацыянальна ў поўным сэнсе гэтага слова, але яна адраджае нацыянальную культуру, і гэта мы бачым на прыкладзе Савецкае Беларусі. Але нацыянальная культура павінна быць пралетарскай па змесце.

Буржуазны абнавіцель камуністычную партыю, што яна нібыта адкідае дасягненні культуры 30 мінулых, але гэта няпраўда. Камуністычная партыя рашуча змагаецца з няпісьменнасцю, падрыхтоўвае шырокі рух культуры для ўсіх працоўных. І калі сёння мы святкуем 400-годдзе беларускага друку, народжанага Францішка Скарыны, то мы маем на ўвазе, што гэты друк атрымаў усе магчымыя развіццё вольна і абслугоўваў шырокія масы насельніцтва, а ня кучку буржуазіі, толькі дзякуючы камуністычнай партыі і савецкай уладзе.

7 гадоў існавання БССР.

(Даклад тав. Баліцкага).

— Таварышы! Сёння мы святкуем 7-ю гадавіну з таго часу, як заснавалася Савецкая Беларусь. Кастрычніцкая рэвалюцыя, вывільшы Беларусь ад гнёту буржуазіі, разам з тым вывільшыла яе і ад нацыянальнага ўціску. Зараз на Беларусі няма прыгнечаных—усе роўныя, і Савецкая Беларусь аб'ядноўвае прыкладам палітыкі, якую вядзе камуністычная партыя.

У той час, калі Кастрычніцкая рэвалюцыя адарвалася на ўсходзе, унасыў фронт. Фронт быў важны тым, што ён даваў бальшавікоў, якія былі вельмі патрэбны для правядзення рэвалюцыі ў Беларусі. Камуністы, што працавалі тады ў Менску, выставілі дэунгі, якія выклікалі думку рабочых, сялян і салдат. Але ва гэтых дэунгах была была амагаліца. І трэба сказаць, што барацьба была ўшартай. Вайсковая-Рэвалюцыйны Камітэт, які вёў усе змаганьне, склаўся з вядомых рабочых, сялян і салдат, і ва гэтых змаганнях атрымалі перамогу бальшавікі: уся працоўная маса пайшла на імі. Такім чынам, першае змаганьне за ўплыў на працоўныя масы скончылася перамогай бальшавікоў.

У далейшым прамоўца сьпіраўся на тым, што ў гэты час у Менску былі розныя дробна-буржуазныя партыі, якія стараліся рабіць уплыў на працоўных, але ўсе натугі гэтых арганізацый скончыліся нічым, бо працоўныя масы за імі не пайшлі.

Прамоўца абглядае наступова шлях барацьбы з акупантамі і дробна буржуазнымі арганізацыямі, якія ў 1920 годзе, у часе польскае акупацыі, хацелі ажыццэвіць свае ідэі пры дапамозе польскай буржуазіі. Тут цікава адзначыць вытрымкі з прамоў дробна-буржуазных прадстаўнікоў Беларусі, якія «горача» віталі прыход Пі-

скаўскага, як «збавіцеля Беларусі ад бальшавікоў».

Скончылася тым, што Чырвоная армія вымела акупантаў і 11 ліпеня 1920 году Менск і наогул Беларусь робяцца вольнымі.

Савецкая Беларусь, якая ўваходзіць у вількі і магутны Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, стала на моцны шлях эканамічнага і культурнага адраджэння.

Прывітальныя тэлеграмы.

Агалошваюцца прывітальныя тэлеграмы: ад Галоўнавуі РСФСР, ад 1-й канфэрэнцыі навуковых прадаўнікоў

Францішак Скарына і яго роля ў беларускім друку.

(Даклад праф. Піотуховіча).

— 400 год таму назад на тэрыторыі Беларусі з'явілася першая друкаваная кніга. Друка—адзін з галоўнейшых фактараў вызвалення працоўных, і заслуга ў развіцці друку на Беларусі належыць Францішку Скарыне.

Пачатковую адукацыю Фр. Скарына атрымаў на бацькаўшчыне; далей ён вучыцца ў Кракаўскім універсітэце, які канчае са званнем бакалаўра. Схожыя навука ў Кракаўскім універсітэце не здавальняе Ф. Скарыну, і ён едзе ў краіну гуманізму—Італію, дзе канчае Падуанскі ўніверсітэт са ступенню доктара медыцынскіх навук.

Вялікую сваю асьвету Ф. Скарына адаў на служэнне роднаму народу.

судскага, як «збавіцеля Беларусі ад бальшавікоў».

Скончылася тым, што Чырвоная армія вымела акупантаў і 11 ліпеня 1920 году Менск і наогул Беларусь робяцца вольнымі.

Савецкая Беларусь, якая ўваходзіць у вількі і магутны Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, стала на моцны шлях эканамічнага і культурнага адраджэння.

УССР і ад аб'яднання беларусаў у Францыі.

Добра ведаючы значэнне друкаванага слова, ён бароча за друкарскую справу,—за выданне кніг.

Як гуманіст, Ф. Скарына цікавіўся нацыянальным пытаннем і таму кнігі друкуе на роднай беларускай мове.

У наступныя эпохі беларуская культура была задушана панскай Польшчай і бюракратычнай расейскай уладай. І толькі пасля Кастрычніцка беларуская культура атрымлівае магчымы шырокае развіццё.

Урачыстае пасаджэнне закончылася прыняццем адпаведнай рэзалюцыі, паставіўчай п'есы М. Грамыні «Скарыны сын з Полацку» і выступленнем хор Беларусі Дзяржаўнага Тэатру.

РЭЗАЛЮЦЫЯ

Менскага Гарадзкога Савету, ЦВК СНК, ЦКК ПБ(б), ЦКК, ЦК ЛКСМ, ЦСПСБ, Камвузу, Інбелкульту, Універсітэту, акружкому КПБ ЛКСМБ, АЛКК, Цэнтральных Праўленьняў Проф. Саюзаў, Фабаўняцкаму і Прадстаўніцтву вайсковых часцей, прынятай на ўрачыстым пасаджэнні 30-га снежня 1925 г., прысвечаным 7-й гадавіне існавання БССР і 400-г. беларускага друку, на заслуханні адпаведных дакладаў.

1) Рабочыя і сяляне Беларусі, пад кіраўніцтвам сав. улады і камуністычнае партыі пры вялікай напружанасці працы, дашлі значных дасягненняў, якія выраўналі адбываюцца як ва ўдзеле гаспадаркі, будаўніцтве культурных устаноў, адраджэнні беларускае нацыянальнае культуры наогул, так і ў правільным развіцці нацыянальнага пытання, дзякуючы чаму рабочыя і сяляне розных нацыянальнасцяў будуюць і ўсебакова ўмацаваюць Беларускае Савецкае Сацыялістычнае Рэспубліку, няўхільна ідуць разам з усім Савецкім Саюзам да сацыялізму.

2) Друкарства ў беларускай мове якое распаўсюд Францішак Скарына з Полацку 400 год таму назад, спачатку абслугоўвала інтарэсы буржуазіі і дапамагала прыціску працоўных, ажно цяпер дзякуючы заваяванню Кастрычніцкае рэвалюцыі, сталася магутным сродкам адраджэння і росквіту беларускае культуры, сродкам вызвалення працоўных,

будовы сацыялізму, барацьбы з капіталізмам і падрыхткі ўсіх сусветнае пралетарскае рэвалюцыі.

3) У Вільні, дзе 400 год таму назад пачалося беларускае друкарства, разам з культурна доўгі час была ў заняпадзе, беларусаў не прызнавалі нават як нацыю. Але прышоў вялікі Кастрычнік, які паставіў Беларусь поплеч з іншымі нацыямі ўсяго Савецкага Саюза.

Прамоўца сьпіраўся на буржуазных краінах і ў пачатку на Амерыцы, у якой у дзень выходзіць звыш 30 мільянаў экз. газет. На вялікі жал, буржуазны друк служыць капіталістам у прыгнечанні працоўных. Там газетамі віруюць банкіры ці трэсты, і таму ўсе буржуазныя газеты прадажныя. Прамоўца задае пытанне, як змагацца з буржуазным друкам, як вырваць яго з рук капіталістаў і адказае, што гэты шлях укараў нам Ленін: трэба аужнай сілай захапіць уладу.

Асыстэнт БДУ Друшчкі гаворыць,

Устаноўка бюсту першага беларускага друкара Францішка Скарыны.

30 снежня а 6 гадзіне ўвечары ў вялікай залі Інбелкульту адбылося ўрачыстае пасаджэнне, прысвечанае ўстаноўцы бюсту першага беларускага друкара, Францішка Скарыны.

Бюст Скарыны быў завешан і навокал аваблен прасірадамі вясковатага вырабу з прыгожымі нацыянальнымі беларускімі вузонамі.

Старшыня гістарычна-археалагічнай камісіі, прафесар Доўнар-Запольскі, у кароткай прамове адзначыў важнасць свята 400-годдзя беларускага друку.

Сёння, кажа прамоўца,—мы ставім бюст таго дзеяча, які 400 гадоў таму вывіль усе значэнне для працоўнага людз друкарскай справы.

Ужо ў той час Францішка Скарына праводзіў думку, што вучоныя павінны працаваць на карысць простага людз. З гэтай прычыны трэба пісаць папростаму, для зразумення паспалітага народу.

Нават у час Скарыны мова мела вялікае значэнне ў сэнсе нацыянальнага адраджэння, і ён быў першым дзеячом на гэтым шляху.

Пашлі гады прыгнечання і ўціску і мы адрава паставілі сваю праду ў

звязку са служэннем простаю люднасці. Вялікай беларускай пісьменніцай: Багушэвіч, Дунін-Марцінкевіч, Багдановіч, Янка Купала, Якуб Колас бароняць простую мову, падтрымліваюць мужыка проці кана, і такім чынам падтрымліваюць класавую барацьбу.

Нам трэба прытрымлівацца прыкладу 16 стагоддзя, калі навука служыла народу. Гэты прынцып праводзіць кастрычніцкая рэвалюцыя: вольнаму мы павінны ісці за ёю.

Сход паставіў пасля прывітання кіруючым органам БССР.

Пасля гэтага, намеснік старшыні Інбелкульту т. Смоліч запытаў адкрыць бюст Скарыны старэйшага беларускага вучонага прафесара Браніслава Эпімаха-Шыпіла.

Пад гульні, доўга няспыхаючы воплескі, быў адкрыты бюст першага беларускага друкара, Францішка Скарыны, аваблены навокал прыгожымі электрычнымі лямпамі.

Заклучная частка ўрачыстага святкавання 400 годдзя друку на Беларусі адбылася ў Дзяржаўным Тэатры, куды ўсе госці і накіраваліся.

Рэзалюцыя

агульнага сходу Інстытуту Беларускай Культуры.

У дзень абходу 4-х вяковага юбілею друкарства ў Беларусі, агульны сход Інстытуту Беларускай Культуры, успамінаючы далёкую эпоху першага беларускага адраджэння ў XVI стагоддзі, паслае прывітанне кіруючым органам камуністычнай партыі Беларусі і

ўраду Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі і дзякае ім за выдзяленне ў поўнасці Скарынінскаму ідэю аб набліжэнні навуковых ведаў да шырокіх працоўных масаў, на аснове чаго паставіў адпаведныя ў вялікай залі інстытуту бюст Францішка Скарыны

У Доме Асветы.

29 снежня ў Доме Асветы адбыўся ўрачысты вечар у адзнаку 400-годдзя друку на Беларусі.

Аб роля друку ў вызваленні працоўных мас зрабіў даклад д-р І. Цвінэвіч. Прамоўца адзначыў, што Ф. Скарына быў першым беларускім вучоным, першы піанер друку на Беларусі. Наша культура доўгі час была ў заняпадзе, беларусаў не прызнавалі нават як нацыю. Але прышоў вялікі Кастрычнік, які паставіў Беларусь поплеч з іншымі нацыямі ўсяго Савецкага Саюза.

Прамоўца сьпіраўся на буржуазных краінах і ў пачатку на Амерыцы, у якой у дзень выходзіць звыш 30 мільянаў экз. газет. На вялікі жал, буржуазны друк служыць капіталістам у прыгнечанні працоўных. Там газетамі віруюць банкіры ці трэсты, і таму ўсе буржуазныя газеты прадажныя. Прамоўца задае пытанне, як змагацца з буржуазным друкам, як вырваць яго з рук капіталістаў і адказае, што гэты шлях укараў нам Ленін: трэба аужнай сілай захапіць уладу.

Асыстэнт БДУ Друшчкі гаворыць,

што, святкуючы 400-годдзе беларускага друку, мы разам з тым святкуем 400-годдзе друкара і працаўніка, які вынашоў паперу.

Дакладчы разглядае эпоху XVI веку на Беларусі і суадносіны паміж станамі. Ф. Скарына, які выяўляў прадстаўніком мяшчанскае класу на Беларусі, змагаўся за ўзвышэнне як сваёй класу, так і наогул працоўных, чаму і ўваўся за надзвычайна важную справу друкавання кніг. Буржуазія таго часу такаса разумела значэнне друку і таму вялі барацьбу са Скарынай, а ў далейшым сама ўваўся за адчыненне друкарняў і друкаванне кніг.

Беларускі друк, народжаны Ф. Скарынай, быў доўгі час у заняпадзе, толькі савецкая ўлада дала масе працоўных скарыстаць усе здабыткі культуры.

Агульны сход ухваліў рэзалюцыю, якой выказаў пажаданне, каб у Цэнтральным Доме Асветы быў паставіў бюст першага беларускага друкара Ф. Скарыны.

Аб вярблюдах і аб „Полымі“.

На вількі жал, «Савецкую Беларусь» ад 25-ХІ—25. г. атрымаў аж 27-ХІ—25 г., дзеся гэтага позва працітаў і артыкул Я. Ліманаўскага на тэму «Полымі» і адносіны яго да «маладых» і «старых».

Нек-усім выпадкова ўспомніліся мне выступленні т. Залудзкі (Ленінград) і тав. Кагановіча (Украіна) на XIV партыйным з'ездзе (У. Магчыма таму, што ўсе адбывалася ў адзін дзень).

Тав. Залудзі, звяртаючыся да з'езду, кажа:

«Товарищи, мне придется говорить по поводу того обвинения, которое здесь выдвигается против меня: Мне придется,—не знаю удастся ли это,—доказывать, что я не верблюд, верблюдом сделал я не сам себя, а меня сделали».

Тав. Кагановіч вельмі супакойна адказаў яму:

«Здесь т. Залудский пытался защитит себя. Он старался, во-первых, доказать, что он не верблюд. Ну, хорошо, согласен, может быть что-нибудь другое, похуже».

На верблюда, каб тут было якая-небудзь сувязі: у сваім артыкуле я не азічаў т. Ліманаўскага і яго сяброў а рэдакцыі ў катэгорыю верблюдаў. Гавошта-ж ён цяпер даводзіць, што я не верблюд? Можна было-б адка-

заць яму на гэта вышэйпазванымі словамі т. Кагановіча, але ня варта—возьме чалавек, добра ня ўцяпіць, і пакрыўдзіцца.

Я кажу аб гэтым сур'ёзна. Вось я ўцяпіў-жа т. Ліманаўскі майго артыкула і развёў,—калі яму вельмі падабаецца гэта слова,—антымоію.

Калі я пісаў аб старых і маладых дні не таму, што мне гэта было патрэбна асабова. Пісаў-жа я артыкул таму, што ў грамадзянстве хапілі розныя чуткі наогул гэтага,—(старыя і маладыя)—самыя неверагодныя і дзікія. Адным з вакідаў, якія накіроўваліся «Маладыя»—было «зачыненне друку». Мы зусім адкрыта далі адказ на гэта і фактычна спраўдзілі, якія грунтоўна на лічах,—у друку. Дзе што-гэта не падабаецца т. Ліманаўскаму? Не, ня гэта!—Нашто Дубоўка заве «Полымі» шапоўнай часопісцю.

Прызнацца, гэта мае задзіва. Здаецца—яма за што крыўдзіцца. Але што-ж—сілай мін ня будзе—можна будзе ў далейшым зваць «Полымі» не-шапоўнай часопісцю. Калі член рэдакцыі просіць аб гэтым—чаму я ў ўдзяжыць?—Калі ласка!

Карыстаючы выпадкам, т. Ліманаўскі хваліць «Полымі» (быццам я яго ла-зю).

Па яго словах,—«Полымі»—

... адзіная ў Беларусі літаратурна-мастацкая і навукова-грамадская часопіс, «Полымі» імкнецца са-

браць вакол сябе і выкарыстоўваць усе «маладыя» і «старыя» літаратурна-мастацкія і літаратурна-навуковыя сілы, творы якіх могуць быць цэгламі ў гмаху беларускай літаратуры».

Перад тым-жа ён хваліцца, што «Полымі»—савецкі орган... «аб гэтым сведчыць і партыйны на яго процантаў склад рэдакцыі...» і г. д.

Папершае—«Полымі» не адзіная на Беларусі літаратурна-мастацкая часопіс: да ведама т. Ліманаўскага—некалькі год існуе, развіваюцца і ўмацоўваюцца другая літаратурна-мастацкая часопіс,—«Маладыя». Гэта часопіс на сваім тытульным аркушы нясе надпіс—«Орган ЦК ЛКСМБ», а з 8-10 паянае надпіс—«Орган ЦК КПБ і ЦК ЛКСМБ». Так што—няма чым палыхаць маладыякоўдаў.

Далей думкі т. Ліманаўскага развіваюцца сумбурна, ігнаруючы законы дэгікі. Напрабую вылавіць больш святлы і зразумелыя комплексы гэтых думак.

Кажучы аб выданні часопісцяў наогул, аб удзеле маладыкоўдаў у «Полымі»—т. Ліманаўскі зусім не дарэчы ўцяпіў справу з маладыкоўскім выдавецтвам. Дашоўшы да гэтага пытання, ён, падняўшы палец угору, кажа:

«Полымі» зборнікам друку і творы старых пісьменнікаў, не адраджэння ў «Полымі» і нават творы збора рэдакцыйнай калегіі і фактычнага рэдактара «Полымі» Ц. Гартнага».

Нашто гэта «нават творы» Ц. Гарт-

нага? Ці ён выключэнне таму толькі, што ён рэдактар? І наўжо паасобнымі зборнікам старых пісьменнікаў друкуець толькі тое, што ня друкуе «Полымі»?

Далей т. Ліманаўскі адчыняе «Амерыкі». Ён інфармуе нас аб тым, як складаецца рэдакцыя, як працуе, перад кім справоздачы складае. Можна аб гэтых штуках т. Ліманаўскі сам надаў дачуць? Мы добра ведаем, што ўсім жыццём віруе кампартыя, якая 9-ты год будзе савецкую рэспубліку. І «Амерыкі» у гэтым т. Ліманаўскі не адчыніў.

Далей т. Ліманаўскі малое праекты аб тым, як ён «со товарищи» будзе запрацаваць у аду каласніцу «коня і трепетную лань»,—маладых і старых? Хіба хто калі супроць гэтага спрачаўся? Дума вельмі пажална. Можна і прыклад будзе добры, з лёгкай руві т. Ліманаўскага. Мусяць, каб хутчэй дасягнуць гэтага, т. Ліманаўскі радаць усе непаразуменні перавосіць на вырашэнне ў адпаведныя органы. Каб гэтыя непаразуменні яскрава выявіліся—маладыкоўды аналіз-б сцэжэку і бяз чужой рады.

Ізноў-жа кажу—вышэйпазванне—самае важнае ў артыкуле, які разглядаецца намі. Далей ідзе, далікатна кажучы, вадзічка, на якую бязумоўна трэба даць фактычныя справкі.

1... У спісе супрацоўнікаў «Полымі» змешчаны ў сёмым нумары а значоў прозвішчы ўсіх гэтых «вышайшых» маладыкоўдаў...

Што за тон! Што за кавычкі!—«гэтых»... «вышайшых»... Да ведама тав.

Ліманаўскага.—Вышайшых—пішацца без кавычак.

Цяпер—факты. У абвестках аб прыняцці падпіскі на 1926 г. па «Полымі»—друкаваных да з'яўлення майго артыкула ў «Савецкай Беларусі»—паміненні (А. Александровіч, А. Вольны, Ул. Дубоўка, Я. Пушча, К. Чорны)—ня значацца. Адгэтуль вывад—рэдакцыя ведала аб гэтым даўно і калі змаласціла ў спісе па № 7—значыцца проста спала.

2... «творы гэтых» «вышайшых» маладыкоўдаў друкаваліся і пасля іх «выхаду» са складу супрацоўнікаў «Полымі».

Няправільна, сябра! Прагледзеце лепш!

3... «Хіба яшчэ» цяпер упаднаважыў Ул. Дубоўку заявіць публічна аб іх «выхаду»? Ня верыцца».

Як тут ня ўспомніць пра вярблюдаў у звязку з постацыяй т. Ліманаўскага? Але бакае—накрыўдзіцца... Проста скажу—лягчай на наваротах, т. Ліманаўскі! Можна ў вашай уласнай праціцы і было, што вы выступалі ад чыёго імя без упаднаважання. Па трэба думаць, што і Ул. Дубоўка пойдзе на вашаму шляху—я задоволен сваім. Уключыў я тых, хто думаў тады, калі гаварыў, а не пасля гаворыў, як вы.

Вось і ўсе. Палажэнні майго артыкула ад 16-ХІІ-25 г. лічу правільнымі, а выступленне т. Ліманаўскага—непрадуманым. Атрымаўшы дадатковыя тлумачэнні, будзем спадзявацца, ён суазаціцца.

Уладзімер Дубоўка.

Масква.

1) «Правда», 25-ХІ—25 г.

2) «Савецк. Бел.», 16-ХІ—25 г.

Рабочае і прафэсійнае жыццё.

Клуб—месца разумнага адпачынку.

У час, калі мы перажываем перыяд раэагортвання нашай прамысловасці і ўцвянення ў яе шэрагі новыя кадры рабочых, якія да гэтага часу былі або адарваны ад фабрыкі і прычыны тых ці іншых умоў, або зусім ня былі з ёй знаёмы, у час вялізнага росту актыўнасці ўсё мас і росту іх запатрабаванняў, — **пытанне аб выхаванні ўсёй гэтай масы зьяўляецца першачарговым задачай.**

Наша задача—прыцягнуць да сябе і культурна перавыхаваць усю гэту масу, якая ня мае ніякіх традыцый і вопыту класвай барацьбы, каб не стварылася ніякіх сымптомаў непараўмення між старымі і новымі кадрамі рабочых.

З другога боку неабходна арганізацыйна замацаваць выдзяляючыся актыўнасць, каб супроцістаяць не паўстаючай актыўнасці варожых рабочай класе груп.

Клубы ахапілі дарослых толькі ў малой меры. Мы маем шмат клубоў нават са значным лікам членаў, але, нажалі яны ніякай грунтоўнай працы не праводзяць, што даводзіць да таго што сабры ня цікавяцца сваім клубам.

Як правіла, рабочы ці служачы павінен адчуваць сябе ў сваім клубе, як у роднай хаце. Таму трэба раз на заўсёды выкінуць з клубу ўсе моманты камандавання і прымусу, якія вельмі часта пануюць у нашых клубах. Гэта зусім не гаворыць за тое, што ў клубах зусім не павінна быць ніякага ўнутранага распарадку, але мы ні ў якім разе не павінны паставіць вольна кіраўніка супроць клубу—вольна рабочага, прымусіць рабочага рабіць у клубе тое, а ня інаша, інакш кажучы, раскласці ўвесь час яго прысутніцтва ў клубе.

У нас у некаторых клубах на статуце ўсе члены клубу павінны быць актыўнымі. Сьмешна. Нельга прымусіць быць актыўным. Ад гэтага члены клубу зусім не паўняжаюць. Да гэтага часу мы не належым чынам скарыстоўвалі клубныя памяшканні. Апошнія загружаны масай непатрэбных штучна створаных гурткоў. Пянараў у саюзнага клубу трэба вывесці ў асобныя памяшканні. Моладзь не павінна пераплачваць дарослым у сваім адпачынку ў клубе.

Мы маем шмат ланіскіх куткоў, але яны ў большасці выпадаў ніякай працы не праводзяць. Гэтыя куткі па-

вінны быць цалкам пабудаваны з матэрыялаў жыцця прадпрыемства і павінны відэаваць паказаць, наколькі рабочыя сапраўды выконваюць заветы Ільіча.

Клуб, акрамя палітычнага выхавання павінен імкнуцца да павышэння кваліфікацыі рабочага. У розных гуртках тэхнічных ведаў рабочы павінен знайсці шлях да атрымання большай зарплаты шляхам павышэння кваліфікацыі. Вельмі мала правесці або наладзіць у клубе даклад аб падняцці вытворчасці, паленшанні якасці прадукцыі і г. д.

Словам, тут нічога ня зробіш. Трэба рабочаму паказаць сродкі, шляхам якіх ён зможа ажыццявіць тую рэзальную якую прынялі на сходзе. У гэтай галіне працы адно з галоўных месца адводзіцца клубу.

Наогул, клубная праца павінна быць пабудавана так, каб член яго адразу бачыў тую сродкі, якія патрэбны для ажыццяўлення таго, да чаго яго заклікаюць лезунгі на сядзеннях клубу ці даклады, лекцыі, рэзальцы і г. д.

Аб фізкультуры ў клубе. Нам здаецца, што гэта галіна працы яшчэ таксама не дастарчаюча наладжана ў нашых клубах. Між тым яна адтыгвае вялікую ролю, асабліва ў справе падтрымання сілы рабочага і служачага, які ва вярстатам ці ў канторы яго так ці інакш падламаць. Дарослы рабочы павінен быць ўдзягнут у гэтую працу. Трэба яму растлумачыць, што фізкультура дае яму матчынасць дадлей працаваць з большымі, сьвежымі сіламі і г. д.

Належнае тлумачэнне ўявіць яму неабходна і гэтага і ён вылучыць час для гэтай працы. Наогул, трэба кастатаваць, што дрэнная пастаноўка той ці іншай працы ў большасці выпадкаў не патаму, што масы ня ўдзялічае ў працы клубу, а таму што яна дрэнна наладжана. Мы ведаем пра гэкіх выпадкі, калі клуб згуртаваў вакол сябе моцную актыўную групу, якая кіруе ўсёй працай клубу калі ў гуртках значная самадзейнасць, зацікаўленасць і г. д. Тлумачыцца гэты выключна наладжанае працы. На гэты бок павінны мы звярнуць самую значную ўвагу.

Зіма гэтага году павінна быць пера-
ломам ва ўсёй клубнай працы.

Жанчына-работніца і страхавая кампанія.

У блізкай будучыне ў нас па Беларусі распачнецца справядлівая кампанія і перавыбары камітэтаў страхавых кас. Калі гэта пытанне вельмі цікавіць кожнага рабочага і служачага, дык жанчына-работніца і жонка рабочага яшчэ больш зацікаўлены ў добрай пастаноўцы працы ўстаноў сацыяльнага страхавання.

Хто з жанчын-работніц і жанок рабочых за апошнія гады не пачуў ніколі страхавася звязана з яе побытам, працаю на прадпрыемстве. Кожнай даводзілася быць у страхасе: хто атрымаваў дапамогу ў часе хваробы, хто на догляд і кармленне дзіцяці, хто дапамогу ва часе беспрацоўя, хто пенсію пасля смерці мужа, хто на пахаванне члена сям'і, хто дзеля таго, каб папасці ў дом адпачынку, або са-
наторыю. А каму не даводзілася быць у амбулаторыі, каму не даводзілася па-
клікаць доктара да сябе ў хату? Шмат каму даводзілася быць і ў больніцы і ў радзільні і г. д. Усё гэта, таварыш, ня цікавіць вас, калі вы вядомы, калі вы на працы, калі ў сям'і ўсё добра, але здарыцца якое-небудзь няшчасце ў жыцці і, вы адразу звярнецеся да страхасі і толькі тады адчуеце недахват пры страхавых установах, толькі тады пачуеце наколькі яшчэ вас не здавальняе дапамога па беспрацоўі, наколькі яшчэ малая пенсія ўдовам маткам, наколькі малая дапамога і на кармленне дзіцяці, колькі

яшчэ ёсць хібаў у працы страхасі па абслугоўванні застрахованых, якія лічэ чаргі, наўважлівыя адносіны, — усё гэта вас непакоіць у той момант, калі вы сустракаецеся з касам. Пала-
ецеся там, альбо пойдзеце неадзалежна цішжом, але неадзалежна ў вас застанецеся. Вельмі рэдка скажучы пра гэта на сходзе альбо напішучы ў газету, часцей за ўсё ўжо назаўтра забываецца, а гэтыя недахваты застаюцца як і раней, як і былі.

Ёсць недахваты, якія залежаць ад нашага фінансаванага становішча, ёсць і такія, якія залежаць ад агульных умоў навакол нас, але ёсць і шмат недаватаў, якія лёгка напавіць, калі на гэта будзе звярнута ваша ўвага, калі вы патрабуеце, каб гэта было знішчана і калі гэтага вы ня робіце, дык частка віны прыпадае на саміх вас.

Таварыш, хутка вы будзеце слухаць справядліва камітэту нашае касы, успомніце пра тую моманты, якія прымусілі вас непакоіцца пры спатканні з страхавою касам, працягвайце ўважліва гадваць справядліва касу, разглядаеце яе дэталы на кастах на делегатаў іх дэлегатаў, падрыхтуйце вамі прапановы і будзьце больш актыўнымі на канферэнцыях. Высоўвайце лепшых і самых актыўных працаўніц у кандыдаты камітэту касы, тады вы адоеце хутчэй звышчыць нашы недахваты.

Р. А. Лесін.

Чым кончылася справа аб выбуху Любаніцкага паравога млыну.

(Бабруйшчына).

Як паведамлялі газеты, два месяцы назад на Любаніцкім млыну здарыўся выбух паравога катла, прычым былі забіты 5 рабочых.

Уласнікі млыну думалі ўдзячы, але былі змучаны, заарыштаваны і ў хуткім часе прадоталі прац акр. судом.

На судзе, які пачаўся 4 дні, выяўся цэлы шэраг парушэнняў кодэксу закону аб працы: рабочыя ня былі застрахованы, ня прыліліся ніякія меры прадасцярогі, гаспадары млыну былі настолькі хіжымі, што, калі адны машыністы пайшоў у водпуск, дык яго

замішчаў неспрачывава качагар. Калі за некалькі дзён да выбуху ў паравога катла лоўнула вадамернае сьцягло, дык гаспадары не паклапаціліся аб устаўцы новага, ня гледзячы на тое, што запасное сьцягло было ў запасе.

Вось гэта вялікая хіжасць і давала гаспадароў да лавы падсудных.

Акруговы суд прысудзіў старшага з братоў абывадачых Моўшу Белкіна з трым гадам знявольнення, а апошніх трох з аднаму году знявольнення кожнага.

М. Л.

Машынабудаўнічы і рамонтны завод „Энэргія“.

Расьце і шырыцца завод „Энэргія“, а разам і яго вытворчасць.

Будуецца новая ліцейная... Ды і механічны корпус маюць мэтай пашырыць.

Завод заважаў у СССР і Нямеччыне электрычны маставы кран, фармаваныя машыны і інш. механічныя часткі. Пры наяўнасці механізацыі можна будзе больш падняць вытворчасць і ня выпустыць ад сябе заказаў.

Дзякуючы акуратнаму і хуткаму выкананню заказаў, аўтарытэт заводу вельмі ўзрос.

Аб гэтым сьведчыць тое, што шмат заказаў паступае з тых акругаў, дзе ёсць свае машынабудаўнічы і рамонтныя заводы.

Гудзяць машыны, яны як-бы кажучы, што праца ўзяла верх над разрухай, — вытворчасць заводу стала на правільны шлях.

Рэалізацыя і вытворчасць.

Галоўная вытворчасць заводу—гэта дэсяцічныя, сталовыя і інш. вагі. Яны разыходзяцца ня толькі ў БССР, але і ў буйныя цэнтры СССР праз Беларусь.

Заказы на рамонт машыны і адліку частэй для іх паступаюць з усіх акругаў Беларусі...

З шляху вытворчасці сел.-гасп. машыны і прыладаў „Энэргія“ ў гэтым годзе зусім зышла, уступаючы на гэтым рынку месца сел.-гасп. майстэрням імя „Бурбіска“ і інш. фабрыкам і заводам Беларусі.

Культпраца.

Гуртковым заняткам ахоплены амаль усе рабочыя заводу.

Актыўнасць расьце,—а разам з ім і культурнае выхаванне.

Маюць яшчэ ахвоту некаторыя рабочыя трохі „запусціць“ за „галстук“.

Кепскавата справа абстаіць з памяшканнем. Ленкуток ня можа змясціць усіх рабочых. З гэтае прычыны няма вялікага размаху ў культ. галіне.

Але, не зважаючы на гэта, металісты прымаюць актыўны ўдзел у сьцягной газеце, якая высьвятляе і крытыкуе ў карыкатах кепкія бакі быту.

Плюць машыны аб новым быццё... І... бадай аб будучыне сацыялістычнага росквіту,—да якой ідэе працоўны люд...

Ю. Каваль.

Сярод працаўнікоў зямлі і лесу Магілёўшчыны.

Колькасна нашыраецца і якасна мацнее Магілёўскі акруговы саюз раб.-землесу.

Працу гэта, галоўным чынам, трэба лічыць за рахунак батрацтва і частку студэнтаў.

Гэтак: на 1-га жніўня саюз аднаў 1145 сяброў саюзу, а ўжо ў сьнежні ён налічвае 1653 чалав.

Такім чынам з жніўня і да сьнежня саюз вырас на 508 сяброў, гэта кажа нам аб тым, што забаронку дзеля па-
ступлення ў саюз нама абавязова тым, якія прадаюць сваю рабочую сілу.

Пры дзейным складзе 10 ўпаўнаважаных на працы сярод батрацтва, 60 сельбатрачкаў і, дзякуючы таму, што пры кожным сельсавеце мы маем таксама ўпаўнаважанага-саюз, пачынае ўсё больш і больш пашыраць працу сярод батрацтва, удагняць гэты пралетарскі элемент у жыццё саюзу.

Усіх батракоў па Магілёўскай акрузе ўзята на вучот 2015 чал., трудоу ўмоў зьявілася 1150, а сяброў саюзу 400 чал., вот у гэтым напрамку трэба яшчэ больш прыналежчы нашым працаўнікам, якія працуюць сярод батрацтва на месцах, каб тудымі ўмовамі былі ахоплены ўсе і каб ніводнага батрака ня было нясырам саюзу.

У сучасны момант у саюзе ёсць частка беспрацоўных батракоў. Саюз ім аказвае дапамогу грашовую, але гэта-
га ім мала, яны просяцца на працу. Да гэтага часу, хаця і здараліся вы-

падкі пасылкі іх куды працаваць, ад-
дужа мала, а вось цяпер сарава з ім будзе абстаіць куды лепш. Згодна пастановы нарэшце Наркампрацы, Цэнтральным Праўленнем нашага саюзу будзе зроблена тудавая ўмова з лесу загатоўчымі ўстановамі аб прадстаў-
леньні працы на лясных загатоўках беспрацоўнаму батрацтву і бяднейшам сялянству ня менш як 40 проц. гэтых катэгорыі. Вось ва гэтыя 40 проц. са-
змога паслаць усё сваё беспрацоўнае батрацтва і частку іншых беспрацоўных сяброў саюзу.

Цяпер трэба адзначыць, як жа нас па саюзу пасуваецца ліквідацыя няписемнасці сярод батрацтва, вась як: зроблен вучот няписемна батрацтва. Усё няписемнае батрацтва прымацоўвае да школ і лікпунктаў. Згодна пастановы Наркамасветы, усе батрацтва будзе вадзіцца ў гэтыя школы бяз усялякае чаргі. Занят будучы праводзіцца ўвечары. Туды справа абстаіць трохі дрэнна, батра-
цы зможа хадыць у школы ў вачэрні час, бо гаспадар, у якога ён працуе, ня згодзен яго пакінуць што пуская, але трэба лічыць, што ён згодзіць толькі растлумачыць яму і даць ра-
параджэнне па сельсавеце, каб батракі былі вольныя ў вачэрні час працы для ліквідацыі сваёй няписемнасці і гэта трэба будзе зрабіць хуткім часе.

А. Новыш.

ХРОНІКА.

У ЦБ САЮЗУ КРАЎДОУ.

Палешаньне кватэрнага стану.

Да гэтага часу некаторыя працоўныя калектывы займалі неадзалежныя памяшканні, што дрэнна адбілася як на здароўі рабочых, так і на самой працы.

У сучасны момант ЦК саюзу краўдоў прынялі энэргійныя меры да палешання кватэрнага стану, які ў хуткім часе будзе палешан адзядзеньнем адпаведных памяшканняў.

Палешаньне становішча жанчын ра- ботніц.

ЦП саюзу краўдоў дабілася палешання становішча жанчын-работніц. Так, на час жаночых хвароб, жанчыны пераводзіцца на больш лёгкую працу, з захаваннем за сабою сталага разраду па аплаце працы.

НА ЧЫГУНЦЫ.

Зьезд РКН Зах. чыгуні.

У Гомлі адбыўся зьезд РКН Заходняй чыгуні, на якім было выяўлена шмат не-

дахопаў у адносінах паміж адміністрацыяй і служачымі.

Зьезд прышоў да згоды паміж саюзам адміністрацыяй на пытаньні аб павялічэнні зароботнай платы.

Тарыфная сетка будзе падзелена на 3 часткі: ад 1-9 разраду—рабочая сетка, ад 14—сярэдняй кваліфікацыі і ад 15-24 вышэйшай кваліфікацыі.

Таксама дасягнута згода аб павялічэнні прырабтку.

Рэвізія на Заходняй чыгунцы.

Па ўсёй Заходняй чыгунцы былі арганізаваны чыжвёргі па правёрке грашовай спавяданасці. На ст. Менск ніякіх недахопаў і растратаў ня было знойдзена.

Вытворчыя гурткі на чыгунцы.

На станцыі Менск, Зах. чыг. арганізаваны гурткі тэхнічных і камерчаскіх ведаў для працаўнікоў чыгуні. Гэтыя гурткі маюць мэту павялічыць вытворчасць і яе я-
лішэння.

Даволі валакіты.

(Ст. Асіпавічы, Заходні чыгуні).

Як вядома, адміністрацыйнае кіраванне чыгункамі—нада цэнтралізаванае: у цэнтры чыгуні—кіраванне на лініі—начальнікі вучасткаў службоў. Па такому-ж прыпынку пабудаваны і прафсаюз чыгунічэкаў: у цэнтры чыгуні—Дорпрофсач, на вучастках—Учпрафсачы, а на станцыях—мясцкомы. Іншая формы пабудовы адміністрацыйных і прафесійных органаў знайсці нельга—сучасныя формы неабходна і сябе апраўдала. Але... але не заўсёды. Іншы раз з гэтай цэнтралізацыі атрымаваецца нейкая бягучаеда.

Вось яскравы прыклад: На ст. Асіпавічы ў пачатку сьнежня зьявіліся тры дэмабілізаваныя чырвоныя армейцы—быўшыя чыгуначнікі і сябры саюзу гэтае-ж станцыі—т. Вацлаў, Гутыўскі і Немагай. Зарэгістраваліся ў мясцком і сталі чакаць службы, упэўнены, што ім, як дэмабілізаваным, яна будзе дана ў першую чаргу.

Прае некаторы час запатрабаваліся ў мясцовае дэпо тры сьлёсары; тут бы і прыняць гэтых таварышоў, але не тут цэнтралізацыя ўступіла ў свае правы: на заўтра прыбылі з Менску камандыраваныя на гэту пасаду начальнікам вучастку цягі тры таварышы.

Аказваецца, яны таксама дэмабілізаваныя ў Гомлі чырвоныя армейцы, па-
праўленыя з біржы працы ў кіраванне чыгуні, адкуль іх накіравалі ў Менск, ну, а Менск—у Асіпавічы. Ровніца тая, што яны не сябры саюзу, і самі не з Асіпавічы.

Накіроўваючы іх у Асіпавічы, начальнік вучастку ня згодзіў пытаньня з Асіпавіцкім мясцком, як гэта патрабуецца, а пагоду ў Менскім мясцком цягі, які згодзіў пытаньне, ня маючы на тое правоў.

Асіпавіцкі мясцком агаласіў канфлікт, патрабуючы прыняць на службу т. Вацлава, Гутыўскага і Немагай, маючых патрэбную кваліфікацыю, права на пасаду, як дэмабілізаваныя, які сябры саюзу, чакаючы працы, як служыўшыя тут раней.

Пашла справа ў РКК. Згоды дася-
нута ня было. Паехала справа ў пры-
мырцельную камэру (Гомель) пры Дорпрофсачы і кіраванні чыгункаў. А там парашылі агадзіцца з пазыцыяй адміністрацыі. Шлях аб гэтым па-
перку ў Асіпавіцкі мясцком і начальніку дэпо. А з тым-жа самым цягні-
ком, толькі ў другім пакеце, начальнік службы цягі разам з начальнікам адміністрацыйнай службы пішучы, што дзякуючы таму, што прысланыя тры таварышы ўжо служаць, што прымы-
рцельная камэра згодзілася з пры-
няццем іх, і што перавод іх на дру-
гую станцыю патрабуе выплаты пад'ём-
ных—аставіць іх у Асіпавічах, а Вацлава, Гутыўскага і Немагай—накіраваць у Жлобін, дзе іх прымуць у дэпо.

Як бачым, адміністрацыя забіла ад-
бой, выгараджаючы сябе гамонкай аб-
стратах на пад'ёмныя, замыкаючы во-
чы на тое, што і Асіпавіцкі таварыш-
том, як прынятым на службу з пера-
манай месца пражывання, прыдзецца таксама плаціць пад'ёмныя.

Але добра. Паехалі таварышы ў Жлобін. Нават дармовыя білеты атры-
малі ад начальніка дэпо. У Жлобіне начальнік вучастку цягі адсылае па-
перку аб іх прыпадцы на падаждзены ў Жлобінскі учпрафсач, а той, як і трэба-было чакаць—піша ў Асіпавіцкі мясцком рэзкую паперку аб тым, што ён мае досыць беспрацоўных у Жлобіне і прапануе Асіпавіцкаму мясцкому не накіроўваць у Жлобін Асіпавіцкіх беспрацоўных. Тут трэба таксама адзначыць, што Жлобінскі учпрафсач трохі ня гуды папаў: паслаў таварышоў не Асіпавіцкі мясцком, а начальнік цягі, і прапанаваць Асіпавіцкаму мясцком Учпрафсач ня можа, бо Асіпавіцкі мясцком у раёне Менскага Учпрафсача. Але гэта дрэ-
бязь, і справа ня ў гэтым! Справа ў тым, што таварышы прыехалі навад з носам, нават білеты купілі за свае грошы...

У выніку—дэмабілізаваныя чырвоныя армейцы Вацлаў, Гутыўскі і Немагай сядзяць бяз працы, нават панеслі страты на пасаду ў Жлобін і харчаванне, аўтарытэт мясцоваму-падарван Гэта адліг факт.

А вось і другі:

У парадку рэгулявання штатаў Асіпавічых запатрабавалася чатыр стрэлачнікі. Начальнік Менскага аддзялення перакідае сіды чатырох стрэлачнікаў з другіх станцый. Мясцовы беспрацоўны паднялі гвалт, зьявіліся ў мясцком, а апошні нічога і ведаў, бо начальнік аддзялення ня ве не паклапаціўся згодзіць пытаньне перамяшчэння з мясцком, паруючы ўсе законапалажэнні, існуючы на гэты выпадак...

Ізноў блізгудзіцца. Ізноў аўтарытэт мясцкому ў загана.

Трэба Іспытатару працы на чыгу-
ках БССР скасаваць гэтыя неако-
ныя дэяны адміністрацыі запатра-
ваўшы прыняцці т. Вацлава, Гутыўскага і Немагай на службу ў Асіпавічых, алаціўшы пад'ёмныя прыняты на іх месца таварышам хоць са срэ-
каў адміністрацыі, нарабіўшай брыд-
ты, або пакінуць і тых, і тых у Асіпавічах.

Упаўнаважанаму ЦК чыгуначна-
у БССР і ўпаўнаважанаму НКПС БССР трэба звярнуць увагу на гэты парушэнні ўсіх існуючых законаў, палажэнняў, указаў адміністрацыі мясца і рамкі яе дзейнасьці, ука-
закса прадфстановам, як трэба ра-
біць у падобных выпадках, каб Менскія мясцкомы ня згоджвалі прыняць на службу ў Асіпавічы, а прымі-
цельная камэра лепш разьбіралася пытаньнях.

Трэба, ўрэшце, не рабіць а існуюч неабходнай цэнтралізацыі нейкую шашыну, у якой ня выдаць ні канда-
пачатку законных і незаконных дэ-
наў, ня зводзіць гэтай цэнтраліза-
на сьмешнае становішча, якое пад-
вае аўтарытэт адміністрацыі і пра-
установаў, выкідаючы ў паветра оро-
прадпрыемства і беспрацоўных.

Ня трэба выдэкаваць над дэмабілізаванымі, заслугуючымі інш адносіна да сябе.

армейцы Вацлаў, Гутыўскі і Немагай сядзяць бяз працы, нават панеслі страты на пасаду ў Жлобін і харчаванне, аўтарытэт мясцоваму-падарван Гэта адліг факт.

А вось і другі: У парадку рэгулявання штатаў Асіпавічых запатрабавалася чатыр стрэлачнікі. Начальнік Менскага аддзялення перакідае сіды чатырох стрэлачнікаў з другіх станцый. Мясцовы беспрацоўны паднялі гвалт, зьявіліся ў мясцком, а апошні нічога і ведаў, бо начальнік аддзялення ня ве не паклапаціўся згодзіць пытаньне перамяшчэння з мясцком, паруючы ўсе законапалажэнні, існуючы на гэты выпадак...

Ізноў блізгудзіцца. Ізноў аўтарытэт мясцкому ў загана.

Трэба Іспытатару працы на чыгу-
ках БССР скасаваць гэтыя неако-
ныя дэяны адміністрацыі запатра-
ваўшы прыняцці т. Вацлава, Гутыўскага і Немагай на службу ў Асіпавічых, алаціўшы пад'ёмныя прыняты на іх месца таварышам хоць са срэ-
каў адміністрацыі, нарабіўшай брыд-
ты, або пакінуць і тых, і тых у Асіпавічах.

</

ЭКАНАМІЧНАЕ ЖЫЦЦЕ.

Наш экспарт.

(Некаторыя падагульненні).

На гэтым упэўнена пачала ў мінулым годзе Дзяржаўная Гандлёвая Управа Беларусі ўкладваць свой экспартны план.

Паступова, крок за крокам, выяўляючы ўсе магчымасці нашага краю, пасля ўсебаковага абмеркавання на нарадах і практычных працах Дзяржаўная Гандлёвая Управа Беларусі ўдалася ўкладваць свой экспартны план на суму вышэй 5.000.000 руб. на ровных гатунках сырку.

Кажучы аб выкананні нашага плану, патрэбна заўважыць на некаторыя перашкоды, якія спатыкаліся на шляху нашых загатоўак, асабліва ў справе загатоўак шчапіна, конскага воласу, шкуранога сырку і частага пшніны. Дзяржаўная Гандлёвая Управа Беларусі, звязаная неабходнасцю праводзіць свае загатоўкі выключна ў можах Беларусі, прымушана была змагацца з такімі арганізацыямі, як напрыклад, шкураны сьмудыкат, Пато, Рако і інш., якія таксама рабілі загатоўкі на тэрыторыі Беларусі. Пагоня за сырком выклікала часта нежаданую канкурэнцыю і штурхала на змаганне загатоўшчыка з загатоўшчыцамі.

Не зважаючы на ўсе ненармальнасці і канкурэнцыю, Дзяржаўная Гандлёвая Управа Беларусі выканала заданне па плану бадай што цалкам, прыблізна на 95—98 проц.

У працягу аперэцыйнага года загатоўшчыца: шчапіна на суму—1.250.000 р., пшніны—360.000 руб., конскага воласу—195.000 руб., шкуранога сырку 900.000 р., валаска—1.000.000 руб., лекаў—100.000 руб., асобных прадуктаў—70.000 руб., лек—160.000 руб., тусей—50.000 руб., шпігнару—200.000

руб., льянонаго сям'я—300.000 руб., макухі—110.000 руб., іншых дробных відаў сырку—50.000 руб.

Усяго прыблізна загатоўкі склалі 4.795.000 руб.

Казаць у цяперашні час аб атрыманні нашымі прыбыткаў цяжка, але можна сказаць, што бадай усе тавары рэалізаваліся з прыбыткам.

Некаторыя нашы віды экспарту, як шчапіна заважвалі на замежным рынку першае месца. Апрацоўка нашае шчапіны лічыцца самай лепшай і самай удачай (Дзяржаўная Гандлёвая Управа Беларусі мае свае 2 шчапіныя фабрыкі, дзе працуе 150 рабочых).

Цікава спыніцца на другарадных відах экспарту, як яйкі, гусі, аблокі, мёд і інш. Толькі ў 1924-25 годзе мы пачалі вывозіць гэтыя тавары. У пачатку кампаніі было надта цяжка. Гэта выклікала перапынак тым, што апарат на быў дапасаваны да загатоўкі гэтых відаў экспарту, а падрукоўе сцялае спачатку недаверчыва адносіліся да гэтага справы. Але паступова Дзяржаўная Гандлёвая Управа ўдалася наладзіць гэтую справу. З дапамогай нізавога кааперацыі экспарт гусей, як бітых, гэтак і марожаных, зусім апрацоўваў сабе на замежных рынках. Пераважна ў Нямеччыне, Літве нашы яйкі знайшлі добрыбыт і к канцу аперэцыйнага года гэтыя тавары рэалізаваліся з прыбыткам.

Практыка мінулага году, зробленныя некаторыя памылкі навучылі нас шмат чаму і можна быць пэўным, што ў цяперашнім аперэцыйным годзе наш план разгорнецца яшчэ шыры і мы выканаем экспартны заданні на поўных 100 процантаў. Л. С.—кі.

Паступленне звычайных прыбыткаў у дзяржаўны бюджэт БССР у лістападзе месяцы.

Агульная сума паступленняў звычайных прыбыткаў (бяз сел.гаспадарчых) складала ў лістападзе 2268,0 тысяч рублёў супроць 1503,4 тысяч руб. у кастрычніку, павялічыўшыся такім чынам на 50,9 проц.

З асаўных катэгорыяў паступленняў павялічыўся выканаўне бюджэтных прадбачанняў далі: косвенных падаткаў—перашчэньне на 45,7 пр. і непадатковыя прыбыткі на 6,1 пр. Простых падаткаў неадтрымана ў абхва-

це 9,6 пр. заданья.

З пасабных відаў паступленняў трэба адзначыць пераўвядзеныя супроць прадбачанняў: гэрбавага, рэнтнага і акцыйнага збораў і ляснога прыбытку. Значнае пераўвядзеныя бюджэтных прадбачанняў адзначаецца па падатках—прамысловаму і падаходнаму і па мытных зборах.

Дынаміка лістападаўскіх паступленняў у дзяржаўны бюджэт звычайных прыбыткаў без с.-г. мае вось які стан:

	Паступіла ў лістападзе 1925 г. у тыс. руб.	Проп. адносіны к лістападз. 1924 г.	Проп. адносіны к п. парэдыму м-цу	
			У гэтым годзе	У мінулым годзе
Простыя падатку (без с.-г.)	318,9	78,5	89,1	118,4
Косвенныя падаткі	1179,3	396,9	129,1	50,4
Агулам	1498,2	213,1	117,8	75,5
Непадатковыя прыбыткі	769,8	185,4	332,0	73,6

Падатковыя лічбы сведчаць аб роўне паступленняў у лістападзе косвенных падаткаў і непадатковых прыбыткаў. Простых падаткаў паступіла ў лістападзе на 10,9 менш, чым у кастрычніку, што зусім зразумела, бо крайні тэрмін пладажоў па асаўной абавязкаў палітапад не даводзіцца. Рост паступленняў у лістападзе косвенных падаткаў +29,1 пр. ішоў выключна за кошт павялічэння паступлення акцыяў, бо паступленне мытных збораў скарацілася ў лістападзе на 24,9 пр.

Агульны ітог сабраных акцыяў склаў у лістападзе 1082,5 тысяч р., павялічыўшыся супроць кастрычніка на 38 пр. З пасабных падатковых прадметнаў значнае паступленне акцыйных збораў даюць у лістападзе: праждз-

387,7 тыс. рублёў, або павялічэнне супроць кастрычніка на 101,8 проц., цукер 255,9 тыс. рублёў, або +52,1 проц., сырт—195,0 тысяч рублёў або +83,0 проц., піва 42,4 тыс. рублёў або +2,4 проц., нафтапрадукты 38,1 тыс. рублёў, або +17,2 проц. Паступленні ад рэштны падатковых прадметнаў у лістападзе менш значныя, а ўсё ткі ў параўнанні з кастрычнікам многія з іх далі павялічэнне.

Паступленне непадатковых прыбыткаў у лістападзе рэзка павысілася ў параўнанні з папярэднімі месцамі. Гэта тлумачыцца тым, што па галоўнай крыніцы непадатковых прыбыткаў—на лясному—пачалі паступаць у лістападзе дзесяціпроцантны ўзносы па закладаных дагаворах на водпуску лесу асаўным загатоўшчыцам. М. П.

Пайшчыкі заводу „Пролетарий“ аб працы ЦРК.

Пасля гудка, які паведаміў пра канец працы, рабочыя дражджавога заводу „Пролетарий“ сабраліся ў чырвоным кутку, каб абгаварыць справы кааперацыйнага. На сходзе заслухалі даклад Менскага ЦРК, а таксама ўваўважанага кааператывнае камісіі на заводзе.

Сход выяўляў выключна актыўнасць і дэмакратыя пры абгаворцы як дасягненняў, так і недахватнаў, кааператыву. Цяпер пайшчыкі ўжо ведаюць, што сіла кааператыву ў яго актыўнасці.

Сход прызнаў, што ў працы ЦРК у параўнанні з мінулым годам ёсць значныя дасягненні.

Але ёсць яшчэ і хібы, а іменна: на зусім адпавядае патрэбам грамадскае харчаванне,

Кааперацыйнае страхаванне.

Страхованне ад агню.

Па галіне спажывецкай кааперацыі. Кааперацыйна-страховыя агенствы ў Менску было зроблена (за кастрычнік і лістапад) страхаванне ад агню на суму 1.000.000 р. і суб'агентамі на 946.000 р.

За той жа час былі сабраны прэмій у суму 10.500 р.

Па галіне с.-г. кааперацыі.

Па Менскаму агенства (за кастрычнік і лістапад) зроблена страхаванне на суму—278.000 р. і суб'агентамі на 105.000 р. Сабраны страхавых прэмій 3.960 р.

Замежны гандаль Чэхаславакіі.

Чэхаславакія з'яўляецца найбольш прамысловым краем сярэдняе і ўсходняе Эўропы. Насельніцтва яе па занятках дзеліцца так: сельская гаспадарка—42,5 проц., прамысловасць—33,8 проц., гандаль—12,1, служба і волынныя прафесіі—11,6 проц. Пры гэтым у самой Чэхіі прамысловасць корміць 41 проц. жыхарства, а ў Падкарпацкай Русі толькі 10,6 проц. Палавіна ўсіх фабрыкаў быўшае Аўстра-Венгрыі знаходзілася на чэка-славацкіх абшарах і адыйшла ў спадчыну чэка-славацкай рэспубліцы. З агульнае лічбы 17.000 фабрыкаў на Чэхаславакію прыйшлося 50,8 проц., а на цяперашнюю Аўстрыю—37,5 проц.

Дзеля гэтага ў чэхаславацкім замежным гандлі вываз фабрычных вырабаў займае галоўнае месца.

У 1924 г. вываз сельска-гаспадарчых і лясных тавараў даў 1.803.994.120 кронаў (крона—5/4 кап.), а прывоз—6.397.546.905 кронаў. Такім чынам прывоз у некалькі разоў перавышае вываз. Тым ня менш, бальшэ замежнага гандлю Чэхаславакіі мае актыўны характар, бо вываз фабрыкатаў значна перавышае прывоз: у 1924 г. прывоз—9.551.213.973 кр. і вываз—15.158.363.537 кронаў.

За першыя 10 месяцаў 1925 г. увесь вываз Чэхаславакіі даў 13.421.111.971 кр., а прывоз—11.931.897.977 кронаў.

Першыя месцы ў замежным гандлі Чэхаславакіі займаюць Нямеччына і Аўстрыя. Таксама вельмі важны дзеля Чэхаславакіі з'яўляюцца гандлёвыя зносіны з дзяржавамі—спадчыніцамі б. Аўстра-Венгрыі (Аўстрыя, Венгрыя, Югаславія, Румынія, Польшча), якія забралі ў 1920 г. 5/5 проц чэхаславацкага вывазу, а ў 1924 г. 40,2 проц.

Агулам-жа замежны гандаль Чэхаславакіі ўдзел у ім пасабных дзяржаў характарызуецца такімі табліцамі:

I Вываз.

У процантах да ўсяго вывазу

	1921	1924
Аўстрыя	28,69	20,69
Нямеччына	11,51	19,43
Англія	7,70	9,32
Венгрыя	11,23	6,67
Італія	3,37	4,89
Югаславія	7,35	4,87
Румынія	4,31	4,68
Злуч. Штаты	2,82	4,22
Польшча	5,21	3,27
Швейцарыя	1,90	2,64
Францыя	4,82	2,00

II. Прывоз.

	1921	1924
Нямеччына	26,13	35,20
Аўстрыя	8,84	7,85
Італія	9,27	6,23
Злуч. Штаты	20,27	5,61
Венгрыя	4,12	5,55
Польшча	1,71	4,59
Францыя	2,85	3,38
Галандыя	4,93	3,02
Румынія	2,15	2,91
Англія	5,98	2,62

У 1924 г. вываз з Чэхаславакіі дасягнуў ужо 80 проц. даважнага.

Эканамічная хроніка.

Узрост прамысловасці БССР.

Прэзідыум ВСНГ установіў, што лістапад, які адзначаў узроставую прадукцыю на 1,4 процанта, а пры разрыху на 1 рабочы дзень на 14 процантаў, як і ў мінулым часе, выяўляе далейшае развіццё прамысловасці, на тэму, нават перавысіўшы раўняшныя месцы.

Тэрмін прадстаўлення гадовых балансаў.

Нарзда дырэктароў і галоўных бухгалтараў тэстаў і гаспадарчых адзінак паставілі прадстаўіць у ВСНГ гадовыя балансы за 1924-25 год да 1-га лютага 1926 году.

Да палепшання якасці прадукцыі.

Дзеля таго, што ў 1923-24 годзе палепшаны якасці прадукцыі на было дасягнута ў выстаражым аб'ёме, Прэзідыум Дзяржаўнай Плян. Камісіі даручыў на будучыню лічыць першачарговым заданнем палепшаныя якасці прадукцыі.

Да распрацоўкі тарыфных балот.

Прэзідыум Дзярж. Плян. Камісіі запрапінаў прамысловай секцыі вызначыць спісак тых тарыфных балот, якія з пункту гледжання развіцця прамысловасці і электрыфікацыі павінны быць распрацаваны ў першую чаргу.

КУРС

на замежныя грошы ў Менскім аддзяленні Дзяржаўнага банку.

Далар	1 р. 94 к.
Фунт ангельскі	9 . 41 1/2
Франк франц. за 100	6 . 88
Марк нямечк.	44 . 82
фінскія	4 . 70
эстонскія	5 . 16 1/2
Латы латвійскія	36 . 89
Злоты польскі	18 . 00

Рыначныя цэны

на селянскія прадукты ў Менску на 30-га сьнежня.

Пшаніца	1 р. 55 к. пуд.
Жыта	1 . 35
Авёс	1 . 05—1 р. 10 к.
Ячмень	1 . 20
Бульба	1 . 40 асьміна.
Льняное насенне	1 . 90 пуд.
Яйца	60 . за 10 шт.
Сена	75 . пуд.
Салома	40 .
Аўчынка сьмрэй	2 . 75

IV-ы ўсебеларускі зьезд камітэтаў сялянскай грамадзкай узаемадапамогі.

Адчыненне зьезду.

30-га сьнежня ў Менску адчыніўся IV ўсебеларускі зьезд камітэтаў сялянскай грамадзкай узаемадапамогі.

Ад імя ЦК КПБ зьезд вітаў т. Прышчэпаў, які адначасна выяўляў ролю камітэтаў узаемадапамогі ў справе арганізацыі лясковай беднаты і палепшання яе эканамічнага дабрабыту.

— Гэта арганізацыя, кажа прамойца, — яшчэ маладая але яна ўжо намяціла пэўны план работы. Трэба асабліва замацаваць супрацоўніцтва паміж бедняком і сярэдняком пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі.

Новая эканамічная палітыка будзе тварыць у вёсцы класу буржуазіі, кулакоў; гэта сіла імкнучая захапіць у свае рукі палітычнае кіраўніцтва вёскай.

К-ты сялянскай узаемадапамогі павінны на гэта звярнуць сваю ўвагу і шырока развінуць грамадзкую самадзейнасць, бо мала яшчэ асабадзіць ад падатку, даць тым ці іншым льготу беднаце, а трэба яшчэ палепшыць гаспадарчы стан беднаты.

Трэба распрацаваць каапераванне, аб'яднанне селянства, каб утварыць падмурак сацыялістычнай гаспадаркі, да якога нас вядзе камуністычная партыя і савецкая ўлада.

Ад ЦВК БССР зьезд вітаў т. Масальскі. Прамойца падкрэслівае цяжкасць працы камітэтаў узаемадапамогі з прычыны неарганізаванасці і рассяржванасці вёскавага жыцця. Тым-часам наша вёска мае яшчэ шмат болей, як спадчына імперыялістычнай і грамадзянскай вайны, якія трэба залчыць. Гэта ўсё прымушае аб'ядна-

ца, каб адрадыць нашу вёску і паставіць беднату на моцны эканамічны грунт.

Ад СНК і ад Народнага Камісарыяту Сацыяльнай Забесплені зьезд вітаў т. Калінін, які адначасна, што ўласнымі сіламі прыходзіцца нам будаваць сваю гаспадарку. Мала даваць усякія льготы беднаце, яшчэ трэба, каб бедната аб'ядналася і распачала актыўна будаваць сваю гаспадарку на падставе калектывнасці.

Старшыня Цэнтральнага камітэту сялянскай узаемадапамогі РСФСР т. Строганав кажа, што наша бедната павінна быць больш актыўна і больш самадзейна. Мы маем значны лік беднаты, якая толькі ў арганізаванасці, у аб'яднанні можа палепшыць свой дабрабыт.

Поруч з дзяржаўнай дапамогай павінна развінуцца дапамога грамадскай, трэба дапамагаць каапераванню жыхарства. Кааператывы з'яўляюцца тым вялікім шляхам, які вядзе нас да сацыялізму.

Пасля гэтага зьезд вітаў: т. Асіерка ад ЛКСМБ, ад саюзу працоўнікоў зямлі і лесу т. Лук'янчык, ад с.-г. кааперацыі т. Дракін і ад сялян т. Гайдук.

З адказным словам выступіў старшыня сялянскіх камітэтаў узаемадапамогі БССР т. Адынец, які падзякаваў усім ўстановам і арганізацыям за чужы адносіны да справы грамадзкай узаемадапамогі.

Зьезд пасля прывітаньні 14 зьезду РКП, ЦК КПБ і ЦВК БССР.

Ранішняя паслджэньне 31 сьнежня.

Праца партыі на вёсцы і к-ты сялянскай узаемадапамогі

(Даклад т. Прышчэпава).

У сучасны момант, кажа дакладчык, распаўсюджваюцца чуткі, нібы паміж рабочай класай і селянствам узростае супярэчнасць, нібы гэтыя супярэчнасці ўсё больш і больш павялічваюцца. Зразумела, што гэта хлусня і ашукаства. Хаўрус паміж рабочай класай і селянствам такі-ж самы моцны і шчыльны, як і ў пачатку Кастрычнікавай рэвалюцыі.

Ці мела калі на ўвазе класа буржуазіі палепшыць стан селянства, вывесці яго з беднасці і цемры? Не, ня мела. Толькі цяпер гэта магчыма і цяпер яно ўжо робіцца, калі ўладу ўзялі працоўныя масы.

Але без дапамогі гораду, без дапамогі рабочай класе, немагчыма перабудаваць сялянскую гаспадарку, каб звышчыць беднасць і пабудаваць вёску на падмурку сацыялізму.

З другога боку, селянін сам зацікаўлен у пашырэнні фабрычна-заводскай прамысловасці. Гэта дасць магчымасць павялічыць лішніх рабочых руц, якіх цяпер шмат адчуваецца ў нашай вёсцы з прычыны малазямелья і аграрнай перанасяленасці.

Вось чаму ня можа быць і гутаркі аб нейкай нам супярэчнасці паміж бедняком і сярэдняком з аднаго боку і рабочым з другога боку.

Пры сучасных умовах савецкая ўлада дапушчае некаторыя адступленні, як арэнда зямлі і наём рабочай сілы. Але ўлада мусіць часова дапусціць адначасна арэнду зямлі беднякам, калі ў іх няма коняў, а дзяржава ня можа ім поўнасьцю дапамагчы. Таксама дапушчаецца наём рабочай сілы, бо вёска мае шмат лішніх руц, якія пакуль што ня могуць знайсці прымянення ў горадзе.

Самі абставіны жыцця, пастаянная беднасць накладаюць пэўныя абмежаванні на чалавека, але называць яго за гэта гудлабам, лодырам ёсць на большы менш, як спадчына старага рэжыму.

Абмен думкамі па дакладу т. Прышчэпава.

У сваіх прамовах выступаўшы таварышы (т.т. Хахлоў, Карыткін, Каваленка, Запетава, Балуга і інш.), адзначылі, што камітэты пачалі карыстацца вялікай павягай паміж насельніцтвам.

Трэба, каб крэдыты былі доўгатэрміновыя і каб яны былі цяжарам для бедняка.

З размеркаваннем лесу ня ўсюды добра. Вываюць здарэнні, калі льготны лес размыльваюцца паміж усім насельніцтвам, а не паміж беднякмі.

Трэба, каб нізавыя ячэйкі часцей

інструктаваліся вышэйшымі ячэйкамі. Павінна быць арганізавана юрыдычная і медыцынская дапамога бедняцкаму жыхарству.

Да гэтага часу нашы к-ты ня маюць яшчэ дакладнага разумення аб сваіх мэтах і задках. Гэта справа павінна быць усебакова рэзюмэ і раздмухана насельніцтвам. К-ты павінны стаць сапраўднымі базами для культурнага і эканамічнага адраджэння вёскі. Толькі пры такіх умовах вёска можа падтрымаць камітэты.

